

Ν. ΣΟΤΡ.

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΑ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΚΑΙ ΠΕΜΠΤΗΝ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ

10 Ὀδὸς Πρωαστίου, ἀρ. 10
 Δι' ἀποστολῆς ἀποστέλλονται ἀπ' εὐ-
 θείας εἰς Ἀθήνας διὰ γραμματοσύμου,
 χερτονομιμάτων, χρυσοῦ κτλ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Καρόλου Μερουβέλ: ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΙ ΚΕΡΑΝΔΑΛ, δραματικώτα-
 τον μυθιστόρημα, μετὰ εἰκόνων, μεταφράσις Κ. — Φ. Γκουεράτση: Ἡ
 ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΒΕΝΕΒΕΝΤΟΥ, ἱστορικὸν μυθιστόρημα, μεταφράσις Ι. Π.
 Παῦ. — Jules Lermine: Α. Β.

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ
 προπληρωτέα

Ἐν Ἀθήναις φρ. 8, ταῖς ἐπαρχίαις 8,50
 ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. χρυσᾷ 15.
 Ἐν Ρωσίᾳ ρούβλια 6.

Λήξαντος τὴν 31^{ην} Ὀκτωβρίου τοῦ
 5^{του} ἔτους τῶν «Ἐκλεκτῶν Μυθιστο-
 ρημάτων», παρακαλοῦνται ὅσοι τῶν
 κκ. Συνδρομητῶν ἡμῶν ἐπιθυμοῦσι
 νὰ ἐξακολουθήσωσιν ὡς τοιοῦτοι καὶ
 κατὰ τὸ Ζ' ἔτος, ν' ἀποστείλωσιν ἐγ-
 καίρως τὴν συνδρομὴν αὐτῶν. Τὴν
 αὐτὴν παράκλησιν ἀπευθύνομεν καὶ
 πρὸς τοὺς κκ. Συνδρομητὰς, ὧν ἡ
 συνδρομὴ ἔληξεν ἤδη τὴν 30^{ην} πα-
 ρελθόντος Σεπτεμβρίου.

ΚΑΡΟΛΟΥ ΜΕΡΟΥΒΕΛ

ΟΙ

ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΙ ΚΕΡΑΝΔΑΛ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΖΟΥΑΝΝΑ ΤΡΕΛΑΝ

[Συνέχεια]

Ὁ δ' Ἀμβαρὲς ἐνεκλείσθη εἰς τὸ δωμά-
 τιόν του, ἀφοῦ πρότερον ἔλαβεν ἐκ τῶν
 χειρῶν τῆς μαρκησίας τὴν ἐπιστολὴν τῆς
 πρώην μνηστῆς του.

Ὁ Μάξιμος καὶ ἡ ὑποκόμησσα, οἱ Φον-
 τραίλ, ὁ πατήρ, ἡ μήτηρ καὶ ἡ θυγάτηρ,
 ὁ στρατηγὸς καὶ ἡ παιδαγωγὸς περιεπά-
 τουν εἰς τοὺς κήπους.

Ὁ δ' Ἐστρέλ, σιωπηλὸς καὶ σύννους, ἐ-
 πεθεῶρει τοὺς ἵππους ἐν τοῖς σταύλοις.

Ὁ Βινίξ ἦν ἐνησχολημένος εἰς τὰ ἔργα
 αὐτοῦ.

Ἐν ἐνὶ λόγῳ ἐν τῷ οἴκῳ ἐπεκράτει ἡ
 συνήθης τάξις, πάντες δ' ἡσχολοῦντο ἐν
 ἡσυχίᾳ εἰς τὰ ἑαυτῶν καθήκοντα.

Ἄλλ' αἴφνης πάντες ἀνεταράχθησαν
 ἐκ τῆς ἀφίξεως δύο χωροφυλάκων.

Πάραυτα πολλὰ κεφαλαὶ περίεργοι ἐ-
 πρόβαλον εἰς τὰς θύρας καὶ τὰ παράθυρα.

Οἱ ἵπποι τῶν χωροφυλάκων εἶχον στα-
 ματήσει πρὸ τῆς εἰσόδου.

Ἦσαν ὁ Πισερὸλ καὶ ὁ Κρελούς, οἵτι-
 νες ἤρχοντο ἵνα ζητήσωσι τὸν καλούμε-
 νον Ζεαννίνον, υἱὸν φυσικὸν τῆς Ζεαννίας.

Ἡ εἰδησις διεδόθη παρευθὺς εἰς πάντα
 τὰ μέρη τοῦ πύργου.

Πανταχοῦ ἀνεζήτουν τὸν Ζεαννίνον,
 ἀλλ' οὐδαμοῦ οὗτος εὕρισκετο.

Οἱ χωροφυλάκες ἀνεμένον.

Ὁ φύλαξ ἦν εἰς ἐκδρομὴν ἀνὰ τὰ δάση,
 κατὰ τὴν συνθηεῖάν του.

Πλὴν τὰ δάση ἦσαν ἀπέραντα.

Ὁ εἰσαγγελεὺς καὶ οἱ ἄλλοι ἠδύναντο
 ν' ἀναμείνωσιν ἢ νὰ τρέξωσι κατόπιν τοῦ
 φύλακος ἂν ἤθελον.

Ὁ Πισερὸλ καὶ ὁ Κρελούς θ' ἀπήρ-
 χοντο ὡς ἤλθον.

Εἰς τὴν ὄχθην τῶν ἐλῶν οἱ ἄλλοι διήρ-
 χοντο τὸν καιρὸν ὡς ἠδύναντο.

Ὁ κύριος Ὄβερτέν εἰς μάτην ἐκαρᾶδό-
 κει. Ὁ εἰσαγγελεὺς ἀνεζήτησε λογοπαί-
 γνια, ὃ δὲ Ἀριστείδης Κεσέρ ἐσχεδίαζε
 πάντοτε τοπία.

Ὁ Μισὸ κατελαμβάνετο ὑπὸ λύσσης
 ἔρωτος ἀναλογιζόμενος τὴν Ἀγνήν.

Σχεδὸν μετενόει ὅτι ἀνείχθη μετὰ
 τῶν ἐχθρῶν τῶν Κερανδάλ, κατεφρόνει δὲ
 τὸν θρίαμβον, ὃν θὰ κατήγεν ἐνώπιον τῶν
 δικαστῶν μετ' ὀλίγον ὅτε θ' ἀπεκάλυπτεν
 αὐτοῖς τὸ σῶμα τοῦ ἐγκλήματος.

Ὅτε οἱ δύο ἀπεσταλμένοι ἐπανήλθον
 μὲ κενὰς τὰς χεῖρας, ὃ ἀνακριτὴς παρε-
 τήρησεν ἀποτεθαρρυσμένος τὸ ὄρολόγιόν
 του.

— Μία ὥρα καὶ ἡμίσεια, εἶπε.

— Καὶ αἱ ἡμέραι εἶναι τόσῳ βραχεῖαι,
 ἀγαπητὴ κύριε Ὄβερτέν, παρετήρησεν ὁ
 εἰσαγγελεὺς.

Ἐκεῖνος δὲν ἐστενοχωρεῖτο. Τοῦναντίον
 ἠὲ χαριστεῖτο εἰς τὸ θέαμα τῶν περὶ αὐ-
 τὸν πετώντων πτηνῶν καὶ εἰς τὴν θέαν
 τοῦ μέρους ἐκείνου.

Ὁ Πισερὸλ ἐπαρηγόρησε τὸν ἀνακριτὴν
 ἀγγέλλων αὐτῷ ὅτι οἱ φύλακες διεσπάρ-

ρησαν, διαταγῇ τῆς μαρκησίας, παντα-
 χόθεν ἵν' ἀναζητήσωσι τὸν Ζεαννίνον, ὅσ-
 τις βεβαίως δὲν θὰ ἐβράδυνε νὰ ἔλθῃ.

Πλὴν δὲν θὰ τον ἐπανεβλεπον τόσον
 ταχέως, φοβερότερον δὲ συμβεβηκὸς θὰ
 ἐπῆρχετο μετ' οὐ πολὺ, ὥστε νὰ λησμο-
 νηθῇ ὁ Νοέλ Τρελάν.

Ἴδου τί συνέβη:

Ἀπὸ τῆς σκηνῆς τῆς συμβάσεως κατὰ
 τὸ προσκύνημα τοῦ Ἑλβέν, ὁ Ζεαννίνος
 διετέλει βυθισμένος ἐν φοβερᾷ ἀπελπισίᾳ,
 ἥτις τόσῳ σκληροτέρα ἦν ὅσῳ εἰς οὐδένα
 ἐτόλμα νὰ ἐμπιστευθῇ αὐτήν.

Μετὰ τοῦ λογικοῦ τῆς Μαριάννας διερ-
 ρηγνύετο τὸ ἰσχυρὸν θέλημα, δι' οὗ ἡ
 γυνὴ ἐκείνη συνέδεεν αὐτὸν πρὸς τὴν ζωὴν.
 Χάνων αὐτὴν ἐπανήρχετο εἰς τὴν προτέ-
 ραν αὐτοῦ κατάστασιν, ἐγίνετο δηλαδὴ
 πάλιν ὁ γελοῖος καὶ ἀηδὴς φύλαξ, τὸ ἀν-
 τικείμενον τῶν εἰρωνικῶν τῶν ἀγιοπαί-
 δων καὶ τῶν κορασιῶν.

Ἐμίσει διὰ τοῦτο θανασίμως τοὺς αἰ-
 τίους τῆς παραφροσύνης τῆς γυναικὸς
 ταύτης.

Μάρτυς τῶν ὑπερανθρώπων ἀγῶνων τῆς
 νεαρᾶς αὐτοῦ κυρίας, ἵνα σώσῃ τοὺς συγ-
 γενεῖς αὐτῆς ἐκ τῆς δικαστικῆς καταδιώ-
 ξεως, ἀνεμνήσθη, ὅτε ὁ γάμος αὐτῆς ἡγ-
 γέθη, τῶν ἀπειλῶν, ἃς οἱ Κερανδάλ προ-
 ἔφερον κατ' αὐτῆς ὅτε ὁ ἱερεὺς ἀνήγγει-
 λεν αὐτοῖς τὴν εἰδησιν ταύτην· ἀνεμνή-
 σθη ἐπίσης τῶν ἐρωτήσεων, ἃς τῷ ἀπνύ-
 θουαν καὶ τῆς ὑποσχέσεως ἣν τῷ ἐζήτη-
 σαν ὅτι θὰ δώσῃ αὐτοῖς πληροφορίας
 περὶ τῶν ἐν τῷ πύργῳ τοῦ Σαιν-Ζιλδὰς
 ἀποφασιζομένων.

Ἐπὶ τινὰς ἡμέρας εἶχε λησμονήσει τὰς
 συστάσεις ταύτας καὶ τὰς ὑπονοίας, ἃς
 εἶχε συλλάβει· τὴν προτεραιάν ὁμῶς οἱ
 φόβοι του ἐγεγνήθησαν ἐκ νέου.

Ἐκ τινῶν βλεμμάτων τοῦ Ἰακώβου ἐ-
 μάντευσεν ἀπαίσιόν τινα σκοπὸν.

Ὅτε τὴν προηγουμένην νύκτα ἔφερε
 τῷ Κορεντίνῳ τὴν ἐπιστολὴν τῆς δεσποιν-
 νίδος δὲ Φοντερόζ, ὁ Ἰακώβος, κατὰ τὸ
 φαινόμενον ἀδιάφορος, ἠκολούθει διὰ τῶν

ὄφθαλμῶν τὰς κινήσεις τοῦ ἀδελφοῦ του συναφρούμενος.

Ἐξῶθεν, ὑπὸ τὸ ὑποτρέμον φῶς τοῦ λαμπτήρος, ὁ Ζεαννίνος εἶδε τοὺς δύο Κερανδάλ, μόνους ἐν τῷ μαγειρείῳ ἀνταλλάσσοντας βραχείας τινὰς φράσεις καὶ τηροῦντας στάσιν μαλλον ἀγρίαν.

Οὐδὲν ἐγνώριζεν, εἶχεν ὁμως ἀποφασίσει νὰ παραφυλάττη.

Ὅτε ἡ δεσποινὶς δὲ Φοντερόζ τὴν ἐπαύριον, περὶ τὴν μίαν ὥραν, διήλθε τὸ δάσος, ὁ Σακορράφας, ὅστις ἀπὸ πρῶτας παρεφύλαττεν αὐτήν, τὴν ἠκολούθησεν τρέχων ὡς κυνηγετικὸς κύων κατόπιν ἐλάφου.

Ὁ Σακορράφας ἔτρεχεν ὡς ὁ ἄνεμος.

Ἡ ἰσχύότης του ἐβοήθει αὐτὸν εἰς τὴν τροχάδην ταύτην πορείαν του.

Ἐν τούτοις θ' ἀπέκαμνεν ἐκ τοῦ καμάτου ἂν μὴ, κατ'εὐτυχίαν, δὲν εὕρισκοντο καθ' ὁδὸν ὁ ἀνακριτὴς καὶ ὁ εἰσαγγελεύς, χάριν τῶν ὁποίων ἡ Καικιλία ἐβράδυνε τὴν πορείαν της.

Ἐπαυτεύθη ὅτι θὰ τὸν συνελάμβανον ἵνα τὸν ἀνακρίνωσι, καὶ, λοξοδρομήσας ἐπιτηδείως, ἀπεμακρύνθη ἐπ' ὀλίγον καὶ ἀνέμενε.

Δὲν ἀνέμενεν ἐπὶ πολὺ.

Μετὰ τινα λεπτὰ ἡ δεσποινὶς δὲ Φοντερόζ διήλθεν ὡς βέλος πλησίον αὐτοῦ.

Ἠννόησε τότε τὴν ἔννοιαν τῆς ἐπιστολῆς, ἣν αὐτὴ τῷ ἔδωκε τὴν προτεραίαν διὰ τὸν Κορεντίνον.

Οὗτος ἀνέμενεν αὐτὴν εἰς τὴν συνέντευξιν, εἰς τὴν Μαγευμένην Πέτραν.

Ἡ Καικιλία μετέβαινεν ἐκεῖ κατ' εὐθεῖαν.

Ὁ Σακορράφας εἶχεν ἴδει αὐτὴν ἀπὸ τινων ἐβδομάδων πλέον ἢ ἅπαξ μεταβαίνουσαν ἐκεῖ.

Ἀφ' ἐτέρου ὁ Κορεντίνος ἐπλανᾶτο περὶ τὸ μέρος ἐκεῖνο ἐπὶ ἡμέρας ὀλοκλήρους.

Ἰδέα τις ἐπῆλθε τῷ φύλακι.

Μήπως ἡ δεσποινὶς δὲ Φοντερόζ ἠγάπα τὸν Κορεντίνον;

Ἦτο δυνατόν;

— Διατί ὄχι;

Ἄλλ' ὁ γάμος, ὅστις θὰ ἐτελεῖτο προσεχῶς!

Τί συνέβαινε λοιπὸν μεταξύ των;

Ἐσκέφθη καὶ δὲν ἐτόλμησε νὰ παρακολουθήσῃ περαιτέρω τὴν κυρίαν του.

Μήπως αὐτὸς εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ κατοπτεῖ τὴν δεσποινίδα δὲ Φοντερόζ;

Ἄν ἐν τούτοις τῇ εἶχον στήσει παγίδα;

Ἐν ἀβεβαιότητι ἐβράδυνε τὴν πορείαν του. Ἀπείχε πολὺ ἔτι ἡ Μαγευμένη Πέτρα.

Τεταραγμένος, μὴ γνωρίζων τί νὰ πράξῃ, τὴν καρδίαν ἔχων ἐπὶ τῆς ράχως ἀνηρτημένην ἐβιάζεν ἡσύχως, ὅτε ἤκουσε πυροβολισμόν.

Ὁ Σακορράφας ἔτεινε τὸ οὖς.

Ὁ πυροβολισμὸς ἠκούσθη ἐκ τοῦ μέρους τῆς Μαγευμένης Πέτρας.

Φοβερὰ ἀνησυχία κατέλαβεν αὐτόν.

Ἐνόμισεν ὅτι ἤκουσε κραυγὴν μακρόθεν.

Μήπως ἠπατάτο;

Ἐκτὸς ἐαυτοῦ ἐπανάλαβε τὴν τροχάδην πορείαν του διὰ τῶν ἀπείρων ἀτραπῶν.

Ὁ Ἰάκωβος ἐξ ἄλλου εἶχε λάβει τὴν ἀπόφασίν του.

Τὴν νύκτα ὅλην ἐσκέπτετο τὴν θέσιν, εἰς τὴν περιήλθεν ἡ οἰκογένειά του ἐκ τῆς μοιραίας συναντήσεως τῆς μητρὸς του μετὰ τῆς θυγατρὸς τοῦ Νοέλ Τρελάν.

Ἀφ' ἐτέρου ὁ λοχαγὸς τῷ προσῆψε τὴν κατηγορίαν ὅτι ἐφόνευσε τὸν μαρκήσιον δὲ Φοντερόζ.

Ἐπάπτειον λοιπὸν αὐτόν.

Δύο ἐγκλήματα ἤδη.

Εἶχον λοιπὸν ἀπωλεσθῆ. Δὲν ἐφοβεῖτο τὴν καταδίκην αὐτοῦ ἢ τὴν τιμωρίαν τοῦ ἐνόχου τοῦ φόνου τοῦ Τρελάν, διότι ὁ ἐνοχὸς ἐκεῖνος ἐξέλειπεν ἤδη, ἀλλ' ἡ κοινοποίησις τῶν δύο ἐκείνων ἐγκλημάτων κατέστρεψε τελείως τὴν οἰκογένειαν τῶν Κερανδάλ.

Τὸ Πενὸε καθίστατο δι' ὅλην τὴν Βρετάνην καταφύγιον ληστῶν.

Ἐν ἔτι βῆμα ἐν τῇ αἵματηρᾷ ὁδῷ καὶ ἡ περιουσία τῶν Φοντερόζ θὰ περιήρχετο τῇ οἰκογενεῖα αὐτοῦ!

Θυσιάζων ἐαυτόν, ἠδύνατο νὰ σώσῃ τοὺς ἄλλους.

Διὰ τῆς αὐτοχειρίας θ' ἀπέφευγε τὸ ὄνειδος τοῦ κακουργιοδικεῖου.

Οὐδὲν εὐκολώτερον.

Τέλος, ἡ ἰδέα ὅτι ἡ Καικιλία θὰ ἐνυμφεῖτο τὸν κόμητα δ' Ἀμβαρῆζ, ὅτι ἄλλος θ' ἀπελάμβανε τοῦ ἀρώματος τοῦ εὐώδους ἐκείνου ἀνθους, ἡ ἰδέα αὕτη καθίστατο αὐτῷ ἀφόρητος.

Τὸ αἶμα εἰσῆρχετο εἰς τὴν κεφαλὴν του καὶ τὰ πάντα ἐβλεπεν ἐρυθρὰ.

Ἄμα τῇ λήψει τῆς ἐπιστολῆς τῆς δεσποινίδος δὲ Φοντερόζ, ὁ Κορεντίνος κατέστη σύννοος καὶ οὐδὲ λέξιν εἶπε.

Εἰς τὰς ἐρωτήσεις τοῦ Ἰακώβου ἀπήντα διὰ στεναγμῶν καὶ διακεκομμένων φράσεων.

Ὁ Ἰάκωβος λοιπὸν ἀπεφάσισε.

Θὰ παρίστατο κατὰ τὴν τελευταίαν ἐκείνην συνέντευξιν.

Ὁ Κορεντίνος δὲν τῷ εἶπε τί ἔγραφεν ἡ Καικιλία, ὁ Ἰάκωβος ὁμως ἠννόησε περὶ τινος ἐπρόκειτο.

Ἦθελεν ἡ Καικιλία νὰ ἀπομακρύνῃ αὐτόν τὸ ὕστατον πρὶν ἢ συνδεθῇ μετ' ἄλλου.

Ἄν τούναντιον ἠπατάτο, ἂν ὁ Κορεντίνος ἠγαπάτο ὑπὸ τῆς δεσποινίδος δὲ Φοντερόζ, θὰ ἐθυσιάζετο αὐτὸς διὰ τὴν εὐτυχίαν τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ θὰ διερρήγνυε τὸ κρανίον ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ, ἐν ᾧ θὰ ἤκουε τὰς ἐρωτικὰς τῆς ὁμολογίας.

Ἐν τῷ νῷ αὐτοῦ τὸ πᾶν ἐξηρτάτο ἐκ τῆς συνεντεύξεως τῆς Καικιλίας μετὰ τοῦ Κορεντίνου.

Ἐπραττε λοιπὸν ὡς ὁ Ζεαννίνος, ἀλλὰ πρὸς διάφορον σκοπὸν.

Ὁ φύλαξ παρηκολούθει τὴν κυρίαν του ἵνα ὑπερασπίσῃ αὐτήν.

Ὁ Ἰάκωβος κατώπτει τὸν ἀδελφόν του ἵνα γνωρίσῃ τὸν σκοπὸν τῆς συνεντεύξεως.

Ὁ Κορεντίνος ἦν ὅσφ καὶ ὁ ἀδελφὸς του εὐφύης.

Τὸ οὖς του ἐξησκημένον εἰς τοὺς κρότους τῶν δασῶν δὲν ἠπατάτο εὐκόλως.

Ὁ Ἰάκωβος δὲν το ἠγνόει.

Διὰ τοῦτο μετὰ πολλῶν προφυλάξεων παρηκολούθει αὐτὸν διὰ πλαγιῶν ἀτραπῶν.

Ὅτε ἐκ τῆς διευθύνσεως τοῦ ἀδελφοῦ του ἠννόησεν ὅτι ἐκεῖνος μετέβαινεν εἰς τὴν Μαγευμένην Πέτραν, ἤρξατο τρέχων καὶ λοξοδρομῶν ἐφθασε πρῶτος ἐπὶ τοῦ μέρους ἐκεῖνου.

Ἐκεῖ ἐκρύβη ὀπισθεν σκιάδος ὑπερμεγέθων θάμνων καὶ ἀποθέσας παρ' αὐτῷ τὸ ὄπλον του ἀνέμενε κρατῶν τὴν ἀναπνοὴν του.

Μετ' ὀλίγον εἶδε τὸν Κορεντίνον, ὅστις στηριχθεὶς ἐπὶ τῶν βράχων ἀνέγνωσε πάλιν τὴν ἐπιστολὴν τῆς Καικιλίας καὶ ἐκάλυπεν αὐτήν διὰ φιλημάτων.

— Πῶς τὴν ἀγαπᾷ! εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Ἰάκωβος μετὰ λύσσης.

Μετ' οὐ πολὺ ἡ δεσποινὶς δὲ Φοντερόζ ἦλθεν.

Ἐφάνετο ζωνρὰ καταφανὴς δὲ χαρὰ ἐζωγραφίζετο ἐπὶ τῆς μορφῆς της.

Ἀρίπτεισε κρατοῦσα διὰ τῆς χειρὸς τὰ ἡνία τοῦ Ζεφύρου, ὡς τὴν ἡμέραν τῆς πρώτης αὐτῶν συνεντεύξεως.

Ὁ Κορεντίνος ἔμεινε πλησίον τοῦ βράχου, ἐφ' οὗ ἐστήριζετο.

Τὸ πρόσωπόν του δὲν ἠλλοιώθη.

— Μοὶ παρηγγείλατε νὰ ἔλθω, εἶπε διὰ βραδείας καὶ σοβαρᾶς φωνῆς, ἰδοῦ με. Τί μὲ θέλετε;

Ἡ Καικιλία ἐμειδίασε.

— Πολλὰ θέλω νὰ σοὶ εἶπω, εἶπεν.

— Τὸν γάμον σας;

— Ἐλα, σὲ παρακαλῶ, φίλε μου, ἀφες τὸ δραματικὸν ὕφος. Ὁ βίος δὲν εἶναι μυθιστόρημα. Εἴμεθα εἰς τὸ βάθος τοῦ Μορβιαν καὶ οὐχὶ εἰς τὸ θέατρον. Καὶ ἂν ἐνυμφεῖσθαι τί θὰ ἔλεγες;

Ὁ Κορεντίνος κατεβίβασε τὴν κεφαλὴν.

— Θὰ ἀπηλιπίζομην.

— Διατί;

— Τὸ ἐρωτάτε;

— Βεβαίως. Πόθεν ἡ μεγάλη αὕτη ἀπελιπία; Εἴμεθα συγγενεῖς καὶ πιστεύω ν' ἀγαπώμεθα πάντοτε εἰλικρινῶς.

— Μ' ὅ,τι καὶ ἂν συνέβη;

Χροιά θλίψεως ἐπεχύθη ἐπὶ τῆς μορφῆς τῆς Καικιλίας.

— Εἰρηχόμην εὐτυχίης, εἶπε. Μὴ μοὶ ἐνθυμίζεις τὰς φρικαλεότητας ταύτας, σὲ παρακαλῶ. Θέλω νὰ τὰς λησμονήσω. Τὸ παρελθὸν δὲν μᾶς ἀνήκει πλέον, Κορεντίνε. Ἄς τὸ λησμονήσωμεν. Τούναντιον τὸ μέλλον εἶναι ἰδικόν μας.

Ἐπεκράτησε σιγὴ.

Ἡ νεανὶς ὑπέλαβε ζωνρῶτερον

— Ἄς ἀφίσωμεν τὰς μαύρας ἰδέας, φίλε μου. Θὰ σοὶ εἶπω τί ἔκαμα. Μετὰ τὴν ἐξομολόγησίν σου ἐσκέφθην, ὅτι πρέπει νὰ ἐπανορθωθῶσι τὰ λάθη ταῦτα, ὅτι δ' ἐγὼ ὀφείλω νὰ ἀναλάβω τὴν διεύθυνσιν τῶν πραγμάτων. Εἶναι ἴσως τολμηρὸν, ἀλλὰ τὸ ἐπραξα.

Κατὰ πρῶτον δύναμαι νὰ σοὶ ἀναγγείλω ὅτι αἱ ἔρευναι τῶν δικαστῶν εἰς οὐδὲν θ' ἀπολήξωσιν. Ὁ Ζεαννῖνος θ' ἀπαντήσῃ λίαν σκοτεινῶς. Κατόπιν κατάρθωσα ὥστε ἡ Ζουάννα Τρελλὰν νὰ σᾶς ὑπερασπισθῇ. Κατόπιν θὰ ἐπανορθώσω τὴν Ζημίαν, τὴν ὁποίαν αὐτὴ ἔπαθε διδουσα αὐτῇ ὅ,τι ἀπώλεσε καὶ πλέον.

Καὶ λαβοῦσα ἀπὸ τοῦ θυλακίου τῆς τὸ χαρτοφυλάκιόν τῆς ἔλαβεν ἐξ αὐτοῦ φύλλον χαρτοῦ.

[Ἔπεται συνέχεια].

*Κ.

F. D. GUERAZZI

H

ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΒΕΝΕΒΕΝΤΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

[Συνέχεια]

— Συγγνώμην, βασιλεῦ, ἀλλὰ γινώσκετε κάλλιον παντὸς ἄλλου, ὅτι αἱ ὑποθέσεις τῶν βασιλείων δὲν διεξάγονται διὰ τῶν ἀσμάτων τῶν τροβαδούρων καὶ ὅτι ἡ τιμὴ ἀνήκει εἰς τὸν νικῶντα...

— Καὶ τί λοιπόν; εἶπεν ὁ Γίνος τοῦ Τάκου, διότι ὁ προβηγκιανὸς αὐτὸς ληστής ἐπέδραμε μετὰ τσαούτης ταχύτητος εἰς τὸ βασιλεῖον, ἔχει τόσῃν ἐτοιμότητά γλώσσης καὶ εἶναι τόσον αὐθάδης, ὥστε νὰ στέλλῃ τὸ χειρόκτιόν του εἰς τὸν υἱὸν τοῦ αὐτοκράτορος (καὶ τοῦτο λέγων ἐδείκνυε τὸ χειρόκτιον, ὅπερ εἶχε δῶσθαι αὐτῷ ὁ Κάρολος), ἡμεῖς θὰ ἤμεθα τόσον δειλοί, ὥστε νὰ μὴ ἀπαντήσωμεν εἰς τὴν πρόκλησιν;

— Καὶ ἀπὸ πότε, γενναῖε ἱππότηα, εἶπεν ὁ Ἀγγαλῶνος, ὀφείλομεν νὰ πολεμῶμεν κατὰ τὴν ὄρεξιν τοῦ ἔχθρου; Ἴσως αἱ μονομαχίαι ἔχουσιν ἄλλους νόμους, ἀλλ' ἐν ταῖς μάχαις ὁ καταλληλὸς καιρὸς εἶναι καὶ ὁ ἐντιμὸς.

— Σεῖς ὀμιλεῖτε κατὰ τὴν πολεμικὴν ὑμῶν πεῖραν, εἶπεν ὁ μαρκήσιος καὶ κόμης Λάνσιας. Ἐν τούτοις, σκέφθητε ὅτι ἔνεκα τῶν ἐπικουριῶν, τὰς ὁποίας εὐρομεν ἐν Βενεβέντῳ, ὑπερτεροῦμεν κατὰ τὸν ἀριθμὸν τὸν στρατὸν τῶν ἐχθρῶν μας, ὅτι ἡ ἐπιδρομὴ αὕτη τοῦ Καρόλου θὰ διαδοθῇ μετὰ τῆς φήμης τῆς νίκης, καὶ ὅτι βεβαίως θὰ ἐνισχυθῇ ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας· ἔπειτα, καὶ λέγω τοῦτο μετὰ θλίψεως, ἀλλ' ἡ πεῖρα μὲ ἐξαναγκάζει νὰ τὸ εἰπῶ, ποῖος εἰξεύρει, διαμένοντος αὐτοῦ ἐν ταῦθα, πόσοι τῶν τοῦ βασιλείου, κολακευόμενοι ὑπὸ τοῦ νεωτερισμοῦ, ἐξαπατώμενοι ὑπὸ τῶν ὑποσχέσεων, ἴσως δὲ καὶ ἀγόμενοι εἰς τοῦτο ἐξ ἰδίας μοχθηρίας, δύνανται νὰ ἐπαναστατήσωσι κατὰ τοῦ ἡμετέρου βασιλέως; Αὕτη εἶναι πυρκαϊά, τὴν ὁποίαν ὀφείλομεν ν' ἀναχαιτίσωμεν, ἐφ' ὀψιδήποτε ὄρω... Τὸ παράδειγμα εἶ-

ναι κολλητικὸν καί, ἂν ἐπεκταθῇ εἰς τὰς ἐπαρχίας, θὰ ἔχωμεν, πλὴν τοῦ ἐξωτερικοῦ, καὶ ἐμφύλιον πόλεμον, ἐνῶ τῶρα ἔχομεν μόνον ἐξωτερικόν.

— Μαχατοῦβ, Ρουβύ! ἀνέκραξεν ὁ Ἀμυρᾶς.. εἶναι πεπρωμένον... ἂν ὁ Ἀλλὰχ θέλῃ, θὰ εὕρῃς ὅτι ἐπέτυχεν ἡ ἐπιχείρησις, ἐνῶ σὺ σκέπτεσαι ἀκόμη πῶς νὰ ἀντεπεξέλθῃς κατ' αὐτῆς. Ἄν ἦναι πεπρωμένον νὰ νικήσωμεν, ἀρκοῦσιν οἱ ἄνδρες τοὺς ὁποίους ἔχομεν· ἂν ἦναι πεπρωμένον νὰ νικηθῶμεν, ὅσοι καὶ ἂν ἔλθωσι δὲν ἀρκοῦσιν.

— Ἐγὼ σᾶς λέγω ὅτι ὅσα μέτρα καὶ ἂν λάβῃ τις διὰ νὰ νικήσῃ, οὐδέποτε εἶναι πολλὰ, καὶ ὅτι αὕτη ἡ διδασκαλία σας οὔτε εἰς τὴν ψυχὴν, οὔτε εἰς τὸ σῶμα ὠφελεῖ· ἄλλως τε καὶ τὸ Εὐαγγέλιον καταδικάζει αὐτήν.

Οὕτως ἀπήντησεν ὁ συνετὸς Ἰορδάνης· καὶ περ δὲ μόνος ὑπεστήριξε τὴν γνώμην του, θὰ κατάρθου ἐπὶ τέλους διὰ τῶν συνετῶν αὐτοῦ ἐπιχειρημάτων ν' ἀποτρέψῃ τὸν Μαμφρέδην, ἂν μὴ ἦχος σαλπύγγων διέκοπτεν αὐτὸν αἰφνιδίως. Ἠγέρθη ἀμέσως ὁ Μαμφρέδης ξιφουλκήσας, καὶ μετ' αὐτοῦ ἠγέρθησαν πάντες οἱ συγκεκλημένοι κραυγάζοντες:

— Εἰς τὰ ὄπλα!... εἰς τὰ ὄπλα!... Καὶ αὐτὸς ἐκεῖνος ὁ Ἰορδάνης, χωρὶς κἂν νὰ σκεφθῇ τί ἔπραττε, παρασυρθεὶς ὑπὸ τῆς πολεμικῆς ἐκείνης κραυγῆς, ἔθετο τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς λαβῆς τοῦ ξίφους του, ἐνῶ ἡ κραυγὴ: εἰς τὰ ὄπλα! ἐξήρχετο τῶν χειλέων του.

— Εἰς τὰ ὄπλα λοιπόν!... ὑπὸ νέας καταληφθεὶς ζέσεως ἀνέκραξεν ὁ Μαμφρέδης... Εἶτα διέταξε κατεπευσμένως:

— Κόμη τῆς Ἀγγαλῶνος καὶ σεῖς Καλθάνιε, λάβετε μεθ' ὑμῶν τὰ Γερμανικὰ τάγματα καὶ σχηματίσατε δι' αὐτῶν ἐν μόνον σῶμα, ἔχον μεῖζον βάθος ἢ ἕκτασιν μετώπου. Τοῦτο ἄς ἀποτελέσῃ τὴν πρωτοπορείαν καὶ ἄς ἐπιτεθῇ πρῶτον κατὰ τοῦ ἔχθρου· ἄς προσπαθῆσῃ νὰ διαρρήξῃ τὰς γραμμάς του καὶ ἄς προχωρήσῃ ὅσον δύναται συμπεπυκνωμένον, καὶ ἂν ἀκόμη ἐξέλθῃ εἰς αὐτὰ τὰ νῶτα τοῦ ἔχθρου. Ὑμεῖς δέ, κόμη Λάνσια καὶ Γίνε, μετὰ τῶν ταγμάτων τῆς Τοσκάνης καὶ τῆς Λομβαρδίας, καὶ σὺ Ἰουσοῦφ μετὰ τῶν Σαρακηνῶν σου, ἀποτελέσατε τὸ κύριον σῶμα· ἀκολουθήσατε ἀμέσως εἰς τὴν πρωτοπορείαν, οὐχὶ ὅμως πολὺ πλησίον, εἰς ἀπόστασιν ἡμίσεως τοξεύματος· ἐπὶ φεληθήτε τὴν ἐκ τῆς ἐφόδου τῶν Γερμανῶν ἀταξίαν, τὴν ὁποίαν θεωροῦμεν βεβαίαν· ὀρμησατε ἐπὶ τὰ ἔχθρα τῶν ἀραιώθητε· ἀφιπέυσατε ἐν ἀνάγκῃ καὶ διασκορπίσατε τὰς ἐχθρικὰς γραμμάς. Εἰς ὑμᾶς, Ρογῆρε, ἐμπιστευόμεθα τὴν βασιλικὴν σημαίαν. Ἡμεῖς δέ, κατὰ τὴν ἄκραν τῆς γεφύρας, μετὰ τῶν Ἀπουλιῶν, θὰ διοικῶμεν τὴν ἐφεδρείαν... Ἀπέλθετε, φροντίσατε περὶ πάντων, ἐντὸς στιγμῆς θὰ ἤμαι μεθ' ὑμῶν. Δὲν σᾶς παρτρύνω ἵνα δεῖχθῆτε ἄνδρεῖοι· ἰκετεύω μόνον τὴν τύχην νὰ εὐνοήσῃ τὴν ἀνδρείαν σας...

— Ἐλένη, γλυκυτάτη μου σύζυγε, ἔλεγεν ὁ Μαμφρέδης, τρέχων ἐνοπλος πρὸς τὴν βασιλίσσαν καὶ σφίγγων διὰ τῆς σιδηρᾶς χειρὸς του τὴν τρυφερὰν αὐτῆς χεῖρα τόσον ἰσχυρῶς, ὥστε ἐπὶ μακρὸν διετήρησε τὰ ἰόχροα ἔχνη. Ἐλένη... χαῖρε! ... Πρὶν ἢ δύσῃ ὁ ἥλιος θὰ ἤμαι ἡ νικητῆς, ἢ νεκρός.

Εἶτα, χωρὶς νὰ περιμείνῃ ἀπάντησιν, στραφεὶς πρὸς τὰ τέκνα του, ἐνηγκαλίσθη καὶ κατησπᾶσθη αὐτὰ, εἰπὼν:

— Ἐλπίζω ὅτι θὰ ἦσθε εὐτυχεῖς... ἂν ὅμως ἡ εἰμαρμένη ἀπεράσισεν ἄλλως, ἐνθυμήθητε ἐν πάσῃ περιπτώσει ὅτι εἴσθε ἔγγονοι αὐτοκράτορος καὶ τέκνα τοῦ εὐγενοῦς Μαμφρέδου... Ἡ μόνη ἐντολή, τὴν ὁποίαν βασιλεὺς ἠττημένος δύναται νὰ δώσῃ εἰς τὰ τέκνα του, ὅπως ζήσῃσι καλῶς, εἶναι, νὰ μὴ φοβῶνται τὸν θάνατον... δὲν ἄγνοεῖτε ὅτι μία εἶναι ἡ ὁδός, διὰ τῆς ὁποίας ἐρχόμεθα εἰς τὴν ζωὴν, ἀλλ' ἀπειράριθμοι ἐκείναι διὰ τῶν ὁποίων ἀπερχόμεθα, διότι ἀπειράριθμοι εἶναι αἱ αἰτίαι τοῦ θανάτου. Ἄν ἡ φύσις ἐπεβάρυνεν ἡμᾶς διὰ μόχθων, παρεχώρησεν ὅμως ἡμῖν καὶ τὸν τρόπον νὰ ἀπαλασσωμεθα αὐτῶν. Μὴ φοβῆσθε τὸν θάνατον. Ψεύδεται ὁ λέγων ὅτι εἶναι φοβερός. Ὅσῳ περισσότερο ὁ ἄνθρωπος προσεγγίζει πρὸς αὐτόν, τόσῳ ὀλιγώτερον εἶδεχθῆ τὸν βλέπει. Τὴν δὲ στιγμὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπέρχεται, εἶναι ὠρατός... Ὑπομείνατε, τέκνα μου, τὰς καταδιώξεις, τὴν πενίαν... ἀλλὰ μὴ λησμονῆτε ὅτι ὁ οὐρανὸς ἔδωκεν ἡμῖν ἄσυλον κατὰ τῆς ἀτιμίας τὸν... τάφον...

Ἐθρήνουν πάντες· ὁ Μαμφρέδης εἶδεν αὐτοὺς φιλοστόργως καὶ προσέθετο:

— Οὕτως ἐνθαρρύνετε τὸν βασιλέα σας, διὰ τὴν προσεχῆ μάχην;... Προσῆκει νὰ συνοδεύεται διὰ θρήνων πολεμιστῆς ἀπερχόμενος εἰς τὸν κίνδυνον; Τῇ ἀληθείᾳ, σᾶς ὀρκίζομαι ὅτι, πρὶν ἢ παρέλθῃ πολὺ, τὰ δάκρυα αὐτὰ θὰ βρέξουν τὰς παρειὰς τῆς συζύγου τοῦ Προβηγκιανοῦ... ἀλλ' ἂν ἡ μοῖρα... ὦ! ποῦ εἶσαι πιστέ μου Βενιγκάτσα!...

— Λέπουν πιστοὶ ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ὑμῶν προσώπου;... ἀνέκραξε προχωρήσας θαρραλέως εἰς τῶν ἀκολουθῶν, Ἰωάννης Προκίδας καλούμενος... Ἄν ὁ βασιλεὺς μου θελήσῃ νὰ μὲ τιμήσῃ διὰ τῶν διαταγῶν του, ὀρκίζομαι νὰ ἐκτελέσω αὐτάς, ἄχρις οὐ ζῶ.

— Γιᾶ γενναῖε γενναίου πατρός, δὲν ἀμφιβάλλομεν περὶ τῆς ἀνδρείας σου... ἂν ἔχῃς καὶ τὴν σύνεσιν τοῦ Βενιγκάτσα, δὲν βλέπομεν ποία διαφορὰ, πλὴν τοῦ ὀνόματος καὶ τῆς μορφῆς, ἠθελεν ὑπάρχει μετὰ ὑμῶν ἐν τούτοις, ἡ προσφορά σου μᾶς εἶναι τόσον ἀρεστή, ὥστε, καὶ περ εἴσθε νέος, εὐδοκοῦμεν νὰ ἐμπιστευθῶμεν εἰς σὲ μόνον. Ἄν ἐκεῖ ἐπάνω ὠρίσθη τὸ τέλος τῆς ἡμετέρας βασιλείας, ἂν ἡ γενεὰ τοῦ Φρειδερίκου δὲν μέλλει πλέον νὰ βασιλεύσῃ ἐπὶ τῶν χωρῶν τῆς Σικελίας, σῶσον τὴν τε σύζυγον ἡμῶν καὶ τὰ τέκνα... ἀπελθε μετ' αὐτῶν εἰς Λουκέραν, ἢ μᾶλλον εἰς Μαμφρεδονίαν... Σὺ δέ, ἀγαπητῆ

μου, δύνασαι νὰ καταφύγῃς, ἢ εἰς τὴν Ἡπειρον παρὰ τῷ πατρὶ σου, ἢ εἰς τὴν Ἀραγῶνα, ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Πέτρου. Θὰ ἀπολέσῃς βεβαίως τὸ στέμμα, θὰ ἀπολέσῃς ἐμὲ τὸν συζυγόν σου, τὸν ὁποῖον θὰ ἠγάπας καὶ ἄνευ τοῦ στέμματος... ἀλλὰ θὰ σοῦ ἀπομείνουν τὰ τέκνα... τὰ τέκνα, βασίλισσα, στήριγμα τῶν γηρατειῶν σου, παρηγορία διὰ τὰς παρελθούσας συμφορὰς... Γινώσκων ὅτι θὰ ἦσθε ἐν ἀσφαλείᾳ καὶ μετὰ τὸν θάνατόν μου, ἐνθαρρύνομαι... Ἐναγκαλισθῆτέ με τώρα... πιθανὸν δὲ τὸ ἐναγκάλισμα τοῦτο νὰ μὴ ἦναι τὸ τελευταῖον...

Εἶτα ἀπαλλαγεῖς τῶν βραχιόνων των, ἐστράφη πρὸς τὸν Προκιδαν καὶ εἶπεν :

— Εἰς Μαμφρεδονίαν... ἤκουσες; ἕως οὐ φθάσουν γαλέραι εἶτε καταλανικαί, εἶτε ἑλληνικαί... καὶ μὴ ἐνδώσῃ οὔτε εἰς ἀπειλὰς, οὔτε εἰς παρακλήσεις...

Ὁ Ρογήρος, ὅστις ἐνόσφ ὁ Μαμφρέδης ἦτο ἐν ταῖς ἀγκάλαις τῶν οἰκείων του, ἔμενεν ἀκίνητος εἰς ἀπόστασιν τεσσάρων περίπου βημάτων, ἐτόλμησε τότε νὰ ἐγείρῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ νὰ προχωρήσῃ ἐν βήμα· ἀπεπειράθη νὰ ὁμιλήσῃ, ἀλλ' οἱ λόγοι του ἐξήρχοντο ἀναρθροὶ καὶ τὰ χεῖλη του ἔτρεμον σπατρωδικῶς.

Ἡ Ἰόλη ἔβλεπεν αὐτὸν ἀτενῶς, ἄνευ τῆς ἐλαχίστης κινήσεως τῶν βλεφάρων, ἔχουσα τοὺς ὀφθαλμοὺς διεσταλμένους καὶ τὰς κόρας ἀπλανεῖς. Ἀπεπειράθη καὶ αὐτὴ ν' ἀπαντήσῃ εἰς τοὺς λόγους του, ἀλλ' ἡ φωνὴ ἐπνίγητο ἐν τῷ λάρυγγί της, καὶ καταλείπουσα μόνον ἐκεῖ τὴν ἀγωνίαν τῆς ἀποπειρᾶς, ἐπανέπιπτεν εἰς τὴν καρδίαν της· ἀπεπειράθη καὶ πάλιν, καταβαλοῦσα εἰς τὸν ἀγῶνα ἐκεῖνον πᾶσαν δύναμιν τῆς ψυχῆς της, πᾶσαν ἰσχὺν τοῦ σώματός της... αἱ φλέβες τῶν τε βλεφάρων καὶ τῶν κροτάφων της ἐξωγκώθησαν γενόμεναι μολυβδόχροοι.

Τὸ πρόσωπόν της ἔλαβε τὸ χρῶμα τοῦ πεπηγμένου αἵματος. Ἄπασα ἡ ζωὴ της ἐφαίνετο μέλλουσα νὰ ἐξέλθῃ μετὰ τῶν λόγων ἐκείνων...

Ἡ φύσις ὑπέκυψεν εἰς τὸν ἀήθη ἐκεῖνον ἀγῶνα... Παρατεταμένη καὶ ὀξυτάτη κραυγὴ κατεσπάραξε τὰ τε ὦτα καὶ τὰς καρδίας τῶν περιεστώτων... καὶ ἡ Ἰόλη ὠχρὰ, παράλυτος κατέπεσεν ὡς ἀγαλμα βληθὲν ὑπὸ κερανοῦ.

Αἱ προθηγκιαναὶ σάλπιγγες προσεκάλεσαν αὐτὴν τὸν ἐχθρὸν εἰς μάχην.

Ὁ Μαμφρέδης ἐνόμισεν ὅτι διέκρινεν ἐν τῷ ἤχῳ ἐκείνῳ φωνὴν χλευασμοῦ...

Ὁρμησε λοιπὸν ἔξω κραυγάζων :

— Σοηβία! Σοηβία!

Ὁ Ρογήρος εἶδεν ἀπελθόντα τὸν βασιλέα, παρετήρησε τὴν Ἰόλην ὕψωσε πρὸς τὸν οὐρανὸν τὴν χεῖρα καὶ στενάχας :

— Ἡ νὰ ἴδω αὐτὴν εὐτυχῆ, ἢ νὰ μὴ τὴν ἐπανίδω πλέον! ἐγένετο ἀφαντος.

Ἡ Ἐλένη, στηρίζουσα τὴν Ἰόλην, καὶ μὴ δυναμένη ν' ἀκολουθήσῃ τὸν Μαμφρέδην, ἔρρηξεν ὀξυτάτην κραυγὴν.

Μόνος ὁ Μαμφρέδης ἔδραμεν ἐπὶ τὰ ἴχνη τοῦ πατρός του, κραυγάζων :

— Πάτερ μου, θὰ ἐπιστρέψῃς ἀπόψε;

Δυστυχῆς παιδίον!... κατ' ἀρχὰς ἤκουε βήματα διακεκριμένα, εἶτα συγκεχυμένον θόρυβον... καὶ ἐπὶ τέλους, οὐδὲν πλέον...

Ἐπανῆλθε θρηνοῦν, σύρον τὴν κόμην του καὶ λέγον :

— Ὁ πατήρ μου ἔφυγε... ἔφυγε... καὶ δὲν μοῦ εἶπε ὅτι θὰ ἔλθῃ ὀπίσω ἀπόψε!...

Ὁ στρατὸς τοῦ Καρόλου στάς ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν πλησιοχώρων ὄρεων, ἐθαύμαζε τὴν πόλιν τοῦ Βενεβέντου, διάσημον διὰ τὴν καλλονὴν καὶ τὰς ἀρχαιότητάς της, οὐχ ἦσσαν δὲ καὶ διὰ τὰς δεισιδαιμονίας τῶν κατοίκων της.

Ἡ ἀρχὴ αὐτῆς ἀπόλλυται ἐν τῷ σκότει τῆς μυθολογίας, καίπερ ὑπάρχουσι συγγραφεῖς ἰσχυρίζομενοι ὅτι ἔκτισεν αὐτὴν Διομήδης, ὁ βασιλεὺς τῶν Αἰτωλῶν μετὰ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον.

Ὀλίγιστα ἐπίσης γινώσκομεν περὶ αὐτῆς καὶ ἐπὶ Ρωμαίων, διότι ἡ ἱστορία τοῦ λαοῦ τούτου ἀπερόφησε τὴν ἱστορίαν πάντων τῶν ὑπ' αὐτοῦ κατακτηθέντων λαῶν καί, ἄχρις οὐ ὑπῆρχεν, ἡ Ρώμη ἐσήμαινεν ἅπασαν τὴν Ἰταλίαν.

Ἐν τοῖς χρονικοῖς, λέγεται ὅτι ὁ Τοτίλας ἤρπασεν αὐτὴν ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων. Ἀλλὰ τὸ μεγαλεῖόν της ἀρχεται ἀπὸ τῆς κατακτήσεως τῶν Λογγοβάρδων, ὅτε ὁ Ὀντάριος ὑποδουλώσας τὴν Ἰταλίαν, ἄχρὸς τοῦ βασιλείου τῆς Καλαβρίας, ἵδρυσεν ἐν αὐτῇ δουκάτον, ὅπερ ἐδώρησεν εἰς τὸν στρατηγὸν τοῦ Ζοτόνον. Δὲν θὰ ἀναφῶμεν ἐνταῦθα κατὰ χρονολογικὴν τάξιν τοὺς διαδεχθέντας τοῦτον δούκας. Ἀρκούμεθα εἰς τὸ νὰ εἴπωμεν μόνον ὅτι ὁ Καρολομάγνος κατελθὼν εἰς Ἰταλίαν δὲν κατέλυσε τὸ δουκάτον, ἐπὶ τῷ ὄρφῳ ὁ δούξ αὐτοῦ Ἀρέκης—ἐπίσης καὶ οἱ Λογγοβάρδοι πάντες—νὰ ξυρίσωσι τὴν γενεαῖα των : νὰ κόψῃ νόμισμα φέρον τὸ ὄνομα τοῦ Καρόλου καὶ νὰ κατεδαφίσῃ τὰ φρούρια τοῦ Σαλέρνου, τῆς Ἀκερέντζας καὶ τῆς Κόνζας.

Γριμοῦλδος, ὁ γενναῖος υἱὸς τοῦ Ἀρέκη, δὲν ἐτήρησε τοὺς ὅρους τούτους, ἰσχυρίσθεις ὅτι : ἦτο ἐλεύθερος ἐκ γενετῆς, πατρόθεν καὶ μητρόθεν, καὶ τῇ βοήθειᾳ τοῦ Θεοῦ θὰ διετηρεῖτο πάντοτε ἐλεύθερος.

Καὶ αἱ πράξεις αὐτοῦ δὲν ἦσαν διάφοροι τῶν λόγων· διεξεδίκησε τὴν ἐλευθερίαν του, κατάρθωσε νὰ χρισθῇ ὑπὸ τῶν ἐπισκόπων ὡς βασιλεὺς, καὶ ἔφερε βασιλικὸν στέμμα.

Οἱ μετὰ τὸν Γριμοῦλδον τοῦτον δούκες, ἄχρι τῶν Νορμανδῶν, δὲν διεκρίθησαν δι' ἄλλο ἢ διὰ τὴν διαφορὴν ἐπὶ τῶν νομισμάτων εἰκόνα ἢ δι' ἔγκλημα τι.

Οἱ Νορμανδοὶ, καταπιέζοντες σκληρῶς τοὺς λαοὺς, ἐξηνάγκασαν αὐτοὺς νὰ ἐπικαλεσθῶσι τὴν ἀντίληψιν τοῦ Πάπα Λέοντος τοῦ Θ', ὅστις μεταβὰς εἰς Γερμανίαν παρὰ τῷ αυτοκράτορι Ἐρρίκῳ τῷ Γ', συνεφώνησε μετ' αὐτοῦ ν' ἀνταλλάξωσι τὸν φόρον τῶν ἑκατὸν ἀργυρῶν μάρκων καὶ τοῦ μετὰ φαλάρων ἵππου, ὃν εἶχεν ἐπιβάλη ὁ Πάπας Βενέδικτος ὁ Β' ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας τῆς Βαμβέργης, πρὸς τὴν ἡγε-

μονίαν τοῦ Βενεβέντου... ἤρκει νὰ βοηθήσῃ αὐτὸν στρατιωτικῶς, ὅπως τὴν κατακτήσῃ. Ὁ Πάπας Λέων ἐπέτυχεν, χάρις εἰς τὴν πρὸς αὐτὸν εὐνοίαν τῶν κατοίκων, καὶ ἀνηγόρευσε δούκα Ραϊνδολφον τινὰ Λογγοβάρδον, ἐκδιωχθέντα μετ' οὐ πολὺ ὑπὸ Ἀμφρέδου τοῦ Νορμανδοῦ, κόμητος τῆς Ἀπουλίας καὶ πρωτοτόκου ἀδελφοῦ τοῦ Γουισκάρδου.

Ἡ νέα αὐτῆ ὕβρις συνέτεινεν εἰς τὸ νὰ καταστήσῃ τραχυτέρας τὰς καὶ ἄλλως ἀρκούντως τεταμένους σχέσεις μεταξύ Ρώμης καὶ Νορμανδῶν, ἐξ οὗ προέκυψεν ἀνισορροπία σειρά μικρῶν συμπλοκῶν, οὐδὲν ἄλλο κοινὸν ἔχουσα πρὸς τὰς μεγάλας μάχας, ἢ τὴν σφαγὴν.

Ἐπὶ τέλους, τῷ 1059, συνωμολογήθη ἡ εἰρήνη ἐν τῇ πόλει Μέλφι, καὶ τὸ Βενεβέντον ἀπεδόθη εἰς τὴν Ἀγίαν Ἐδραν, ὅπως μετ' οὐ πολὺ ἀφαιρεθῇ αὐτὴ ἀπ' αὐτῆς. Ἀλλ' ἡ μεγίστη τῶν συμφορῶν, ἦν ὑπέστη ἡ δυστυχῆς ἐκεῖνη πόλις, ὑπῆρξεν ἡ ἐπὶ Φρειδερίκου τοῦ Β', ὅστις ἀλώσας αὐτὴν κατεδάφισε τὰ τεῖχη της τῷ 1242...

Ἡ δυστυχῆς! ἔφερον ἔτι τὰ ἴχνη τῆς θηριωδίας καὶ τῆς φιλοδοξίας ἐκεῖνων, οἵτινες, ἀφοῦ τὴν κατέστρεψαν, ἐξελέξαντο εἶτα αὐτὴν ὡς κατοικίαν των. Αὐτὴ ἡ θέα της παρίστα τὴν ἱστορίαν τῶν περιπετειῶν της, διότι παρ' αὐτὴν ἐθαυμάζετο θριαμβευτικῆ ἀψίς ἐκ Παρίου μαρμάρου, ἀνεγερθεῖσα πρὸς τιμὴν τοῦ Τραϊανοῦ, ἔνεκα τῆς δι' ἐξόδων του γενομένης ὁδοῦ ἀπὸ Βενεδησίου εἰς Ρώμην : μέρος τῶν τεχνῶν, μὴ κατεδαφισθὲν ὑπὸ τοῦ Φρειδερίκου, ἐδείκνυε τὴν παράδοξον ἀρχιτεκτονικὴν, ἦν οἱ ἀρκτικοὶ λαοὶ ἔφερον εἰς Ἰταλίαν,—αἱ νέαι ἐπιδιορθώσεις καὶ αἰὸκτῶ πύλαι, αἱ γενόμεναι τῇ διαταγῇ τοῦ Μαμφρέδου, ἐνέφανιν τὴν ἀναγέννησιν τῶν τεχνῶν :—τὸ ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας τῇ ἀπαιτήσει τοῦ παπικοῦ διοικητοῦ ἀνεγερθὲν φρούριον, δεσπύζον μετὰ τῶν μελανῶν αὐτοῦ πύργων τῆς πόλεως, ἐγνωστοποιεῖ, καὶ ἴσως γνωστοποιεῖ ἔτι, εἰς τὸν διαβάτην, ὁποῖον ἦτο κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τὸ ἐπίσημον μεγαλεῖον τῶν διαδόχων τοῦ Ἀγίου Πέτρου.

Ὁ κόμης τῆς Προθηγκίας, ὅσῳ περισσότερο ἔβλεπεν αὐτὴν, τόσῳ περισσότερο ἐπόθει τὴν κατακτῆσιν της. Παρατήρησε πάντα τὰ μέρη της, ὅπως ἀνακαλύψῃ τὰ ἀδυνατώτερα, θέλων ν' ἀποπειραθῇ ἐκεῖ τὴν ἐφοδὸν, ἀνοίγων ρήγμα. Ἀλλ' εἶδεν ὅτι ἦτο μετὰ τόσης τέχνης ὠχυρωμένη, ὥστε ἦτο ἀδύνατον ν' ἀλωθῇ ἐξ ἐφόδου...

Ἐστέναξε καὶ ἤρχισε νὰ παρατηρῇ τὴν ὑποκειμένην κοιλάδα... Ἐκτεταμένη ἐφαίνετο αὐτῇ καὶ καταλλήλος πρὸς μάχην. Οἱ ποταμοὶ Καλόρης καὶ Σάβατος ἀνემίγνυον τὰ ὕδατά των κατὰ τὴν ἀκρὰν τοῦ Βενεβέντου, διέρρεον αὐτό, ζευγνύομενοι διὰ μεγαλοπρεποῦς γεφύρας...

Ἡρώτησε πῶς ἐλέγετο ἡ πεδιάς αὐτή, καὶ τῷ ἀπήντησαν : Παναγία τῆς Γρανδέλλας.

— Ὡ! ἂν κατωρθοῦμεν, ἔλεγεν ὁ Κά-

ρολος πρὸς τὸν Μομφόρτ, νὰ σύρωμεν τὸν ἐχθρὸν εἰς τὴν κοιλάδα ταύτην!

— Ἄς ἐφορμήσωμεν νὰ καταλάβωμεν τὴν γέφυραν καί... .

— Καί ὁ ἐχθρὸς, βλέπων τὸ πλεονέκτημα ἡμῶν, δὲν ἐξέρχεται πλέον... Σαλπίζετε...

Καὶ τοῦτο ὑπῆρξε τὸ πρῶτον σάλπισμα, ὅπερ διέκοψε τὸ πολεμικὸν συμβούλιον τοῦ Μαμφρέδου.

Ὁ Κάρολος, μετὰ τὸ σάλπισμα, περιέμεινεν ἐν ἀγωνίᾳ ἐλπίδος καὶ φόβου, τὸ ἀποθησόμενος.

Ἦνεφχθησαν αἱ πύλαι καὶ τὰ τάγματα τοῦ ἐχθροῦ ἤρξαντο ἐκτεινόμενα ἐπὶ τοῦ πεδίου πρὸς τὴν ἄκραν τῆς γεφύρας.

— Μὲ ἀπατοῦν οἱ ὀφθαλμοί μου, εἶπεν ὁ Κάρολος πρὸς τοὺς περὶ αὐτὸν βαρόνους, ἢ ἐξέρχεται ὁ Μαμφρέδης;... Ναί, ἐξέρχεται... Ὑψιστε Θεέ! εὐχαριστῶ... Ἰδοὺ τώρα, βαρόνοι, ἡ ἡμέρα, τὴν ὁποίαν ἐποθεῖτε τόσον πολὺ... Μουζῶ!... Μουζῶ!... Ἡ μάχη εἶναι ἐγγύς.

— Γενναῖε ἐξάδελφε, εἶπε χαμηλοφῶνως ὁ Μομφόρτ πρὸς τὸν κόμητα τῆς Προβηγκίας, ὅπως ὁ ἰπότης τοῦ κεραυνοῦ...

Ἄλλ' ἐχαμήλωσε τόσον τὴν φωνήν, ὥστε οὐδεὶς τῶν ἐκεῖ βαρόνων ἤκουσε τί εἶπε.

Ὁ Κάρολος ἐφάνη ὀργισθεὶς... Ἐπιμένοντος ὁμοῦ τοῦ Μομφόρτ, ἐκάμφθη καὶ ἀπήντησε:

— Πράξον, ἐξάδελφε, πᾶν ὅ,τι θέλεις· ἀλλὰ πρόσεξε νὰ ἦναι ἄξιος ὅπως τὰ φέρῃ... διότι ἐκεῖνος εἶναι πολὺ φοβερός ἰπότης.

— Ἄφετέ με νὰ πράξω ὡς ἡξυέρω... Θὰ εὔρω τὸν ἀνθρωπὸν σας... καρδίαν σιδηρᾶν... καὶ κούφιο κεφάλι.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ Μομφόρτ, ἤρξατο ἀναζητῶν ἐν ταῖς γραμμαῖς, εὐγενῆ τινα Γασκόνον, καλούμενον Ἐρρίκον τῆς Κοσέντης, εἰς ὃν εἶπεν ὅτι ὁ βασιλεὺς, θαυμάζων τὴν ἀξίαν του, ἀπεφάσισε νὰ ἐνδύσῃ αὐτὸν τὴν πανοπλίαν του καὶ νὰ τὸν διορίσῃ ἀρχηγὸν τῆς πρωτοπορείας. Ἐγὼ, προσέθετο ὁ πολυμήχανος ἀνὴρ, ἡδυνάμην ν' ἀμφισβητήσω ὑμῖν τὴν τιμὴν ταύτην, ἀλλ' ἐπειδὴ εἶμαι πολὺ φίλος σας δὲν τὸ πράττω. Σκέφθητι, ἄρχον Ἐρρίκε, ποῖα δόξα θὰ ἦναι διὰ τὴν οἰκογένειάν σας, διότι ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τὸ ἐξῆς εἰς τὰ ἐμβλήματατά σας θὰ ἔχετε καὶ τὸ κρῖνον τῆς Γαλλίας.

— Μεγάλη πράγματι, ἀπήντησεν ὁ ἰπότης, εἶναι ἡ τιμὴ, τὴν ὁποίαν μάς κάμνει ὁ ἄρχων Κάρολος, ἀλλ' ὄχι καὶ τοιαύτη, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ ἐνδοξος γενεὰ τῶν ὑποκομήτων τῆς Κοσένσης νὰ μὴν ἦναι συνειθισμένη. Βλέπετε, ἄρχον Μομφόρτ, τὸν χρυσοῦν αὐτὸν χαλινὸν ἐν ἐρυθρῷ πεδίῳ; Εἰξέυρετε τὴν αἰτίαν;

— Ναί, ἤκουσα, ἄρχον Ἐρρίκε, καί τι περὶ τούτου...

— Καί τί! εἶναι δυνατὸν ν' ἀγνοήτε, ἄρχον Μομφόρτ, ὅτι ἔθεσεν αὐτὸν ὁ Ρενιὼλ τῆς Κοσένσης, διότι ἐκράτησε τοὺς

χαλινούς τοῦ ἵππου τοῦ μακαρίτου βασιλέως Χλοδοβαίου, μετὰ τὴν μάχην τοῦ Σοασσῶν; Καὶ αὐταὶ αἱ συνηνωμέναι χεῖρες ἐν τῷ χρυσοῦ πεδίῳ;

— Ναί, πράγματι, ὑποκόμη... ἀλλὰ ἔλθετε, ὁ βασιλεὺς μάς περιμένει καὶ ὁ ἐχθρὸς προχωρεῖ.

— Ὁ ὑποκόμης Ζεφροᾶ, σημαιοφόρος τοῦ μακαρίτου αὐτοκράτορος Καρόλου Μάγνου, ἀπώλεσεν αὐτὰς ἐν τῇ μάχῃ τῶν Στενωῶν, φέρων τὴν σημαίαν... ἡ δὲ φήμη λέγει ὅτι ὁ ὑποκόμης χωρὶς νὰ φοβηθῆ ἔλαθεν αὐτὴν διὰ τῶν ὀδόντων καὶ οὕτω τὴν ἀπέδωκεν εἰς τὸν αὐτοκράτορα, ὅστις εἶπεν αὐτῷ: ὦ ἄρχον...

— Ναί, ναί, εὐρίσκεται ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ βασιλείου, ἐν σελίδι τέσσαρες χιλιάδες ἑκατὸν ὀκτώ... θὰ σας δείξω τὸ μέρος... λέγουν ὅτι συνέγραψεν αὐτὴν ὁ Ἄρδουίνος, ὁ μέγας σοφὸς Ἄρδουίνος, ὑποκόμη, πρῶτος σύμβουλος τοῦ Καρόλου Μάγνου, καὶ διάκονος τοῦ ἀγίου Ρεμίγιου.

Καὶ οὕτω διακόπτων καὶ σύρων αὐτὸν ὁ Μομφόρτ, τὸν ἔφερον ἐνώπιον τοῦ Καρόλου, πρὸς ὃν εἶπεν:

— Ἰδοὺ ὁ ὑποκόμης.

— Ἄρχον Ἐρρίκε, τόσην χάριν ἐνώπιον ἡμῶν εὔρον αἱ ὑψηλαὶ ὑμῶν πράξεις, ὥστε ἀπεφασίσαμεν... (καὶ ἐνευσεν εἰς τοὺς ἀκολουθοῦντας, οἵτινες περιεκύκλωσαν τὸν ὑποκόμητα καὶ ἤρχισαν νὰ ἀφαιρῶσι τὴν πανοπλίαν του)... νὰ σας ἐνδύσωμεν τὴν ἰδίαν ἡμῶν πανοπλίαν καὶ νὰ θέσωμεν ὑμᾶς ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ πρώτου σώματος.

— Εὐχαριστῶ, ἄρχον Κάρολε. Μεγάλη εἶναι ἡ τιμὴ τὴν ὁποίαν μοὶ κάμνετε, καὶ ὁμοῦ τοιαύτη, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ γενεὰ τῆς Κοσένσης εἶναι πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων συνειθισμένη... (ἐλαφρά, εἶπεν ὀργισμένος εἰς τοὺς ἀκολουθοῦντας, οἵτινες ὡς λυσσασμένοι ἀφήρουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ ὄπλα του)... Εἰξέυρετε, ἄρχον Κάρολε, τὴν αἰτίαν τοῦ χρυσοῦ χαλινοῦ;

— Ἄγιε Διονύσιε!... Νομίζετε ὅτι ἀγνοοῦμεν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν τὰς δόξας τῆς Γαλλίας!

— Καὶ τὴν τῶν συνηνωμένων χειρῶν ἐν πεδίῳ;...

— Βέβαια... Μεγάλη φήμη σας περιμένει ἐκεῖ εἰς τὴν κοιλάδα, ἄρχον Ἐρρίκε.

— Ὁ ἀνθρωπος πράττει τὸ κατὰ δύνανμιν. Καὶ ὁμοῦ θὰ πράξωμεν τόσα, ἄρχον Κάρολε, ὥστε θὰ μείνετε εὐχαριστημένος. Θὰ στρέψωμεν τὰ νῶτα... (ἐλαφρά, εἶπεν αὐθις εἰς τοὺς ἀκολουθοῦντας, οἵτινες ἀφαιροῦντες αὐτοῦ τὰς περιχειρίδας εἶχον σχίστη τὰς χεῖράς του)... Θὰ στρέψωμεν τὰ νῶτα, διερχόμενοι τὰ ὄρη ἐκεῖνα... Εἶναι ἀληθές, ὅτι πρὸ τῶν ἐχθρῶν θὰ συναντήσωμεν τὸ Βενεβέντον... Ἀλλὰ θὰ τὸ κυριεύσωμεν ἐξ ἐφόδου καὶ ἔπειτα...

Ἐν τούτοις εἶχε μείνη μετὰ τοῦ δερματίνου θώρακος μόνον... οἱ δὲ ἐχθροὶ συνεκεντροῦντο ἐν τῇ πεδιάδι...

Ὁ Κάρολος ἤρχισε νὰ ἐνδύῃ αὐτὸν τὴν

πανοπλίαν του, καὶ ἐνῶ τὸν ὄπλιζε τὸν ἐνουθέτει, λέγων:

— Ὅχι, ἄρχον Ἐρρίκε... ἀφίσατε τὸν στρατάρχη Μιρεποᾶ καὶ τοὺς Βανδάμας νὰ διευθύνωσι τὰς κινήσεις τοῦ στρατοῦ, σεις δὲ προσέχετε μόνον νὰ καταφέρετε καλὰ κτυπήματα... ἡ διοίκησις τοῦ στρατοῦ δύναται νὰ σας ἀπασχολήσῃ... (καὶ ἐν τούτοις, ἔθετεν αὐτῷ τοὺς πτερνιστήρας)... Θὰ ἀρκιζόμεν ὅτι οὐδεὶς ἰπότης ἐκέρδιε ποτε κάλλιον ὑμῶν τοὺς χρυσοὺς πτερνιστήρας.

Εἶτα ἀφαιρέσας ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ τοῦ τὴν μεγάλην ὑπερθαλασσίον ταινίαν, ἔθετο αὐτὴν εἰς τὸν λαιμὸν τοῦ ὑποκόμητος, προσθεῖς:

— Τὸ παράσημον τοῦτο θὰ τιμᾷ ἀπὸ τοῦδε ἢ τὸ σῶμα ἢ τὸν τάφον σας.

Τὸ παράσημον τῆς ὑπερθαλασσίον ταινίας, καλούμενον προσέτι καὶ τοῦ Πλοίου καὶ τῆς Διπλῆς Σελήνης, ἰδρύθη ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Λουδοβίκου, ἀδελφοῦ τοῦ κόμητος τῆς Ἀνδεγαυίας, τῷ 1262, κατὰ τὴν δευτέραν αὐτοῦ ἐκστρατείαν εἰς Ἀφρικήν. Ἀπετελεῖτο δὲ ἐκ περιδεραίου κογγυλῶν, ἀναμειγμένων μετὰ ἡμισελήνων, καὶ μεταλλίου, παριστῶντος πλοῖον ἐν θαλάσῃ.

Ἐκαστον δὲ τούτων εἶχε τὴν ἰδιαιτέραν αὐτοῦ σημασίαν· αἱ κογγυλαὶ ἐσήμαινον τὸν ὄρμον τῶν Aigues-Mortes, ἔνθα ἔμελλον νὰ ἐπιβιβασθῶσιν αἱ ἡμισέληνος, τὸν κατὰ τῶν ἀπίστων πόλεμον καὶ τὸ πλοῖον, τὴν διὰ θαλάσσης ἐκστρατείαν.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι ὁ Κάρολος ἀνεμίμησκεν ἐπιχειρήσιν ἡκιστα ἐντιμον, φέρων τὰ δίσσημα ἐκεῖνα τῆς Ἁγίας Γῆς ἐπὶ τοῦ στήθους, καὶ ὁμοῦ ὑπολογίζων ὅτι τὸ ὄφελος, ὅπερ ἡδύνατο νὰ πορισθῆ ἐκ τῆς τοιαύτης εὐσεβοῦς ἐπιδείξεως, ἦτο μεγαλειότερον τῆς ζημίας, ἥτις θὰ προήρχετο εἰς αὐτὸν ἐκ τῆς ἀναμνήσεως τῆς διὰ τὰ γαλλικὰ ὄπλα ἀτυχοῦς ἐκείνης ἐκστρατείας, ἔφερε πάντοτε αὐτὰ ἐν Ἰταλίᾳ.

Συμπληρωθέντος τοῦ ὀπλισμοῦ τοῦ ὑποκόμητος, ὁ Κάρολος διέταξε νὰ φέρωσιν αὐτῷ τὸν ἵππον του. Ἦλθε τὸ γενναῖον ζῖον, κεκαλυμμένον ὑπὸ μεγάλου κασᾶ μετὰ κεντητῶν κρίνων, μόλις δ' ἔγνω τὸν κύριόν του, ἐχρεμέτισεν.

Ὁ Κάρολος ἐφάνη ὅτι ἐλυπήθη παραχωρῶν αὐτό... Ἀλλ' αἰφνης ἀνασκιρτήσας, εἶπε:

— Πήγαινε... τὸ Βενεβέντον ἀξίζει ἓνα ἵππον μὲ τὰ φαλαρα.

Μετὰ τοῦτο δὲ προσέθετο:

— Βαρόνοι, ἀκούσατε τὰς διαταγὰς μου. Ὑμεῖς, ἄρχον ὑποκόμη τῆς Κοσένσης, στρατάρχα Μιρεποᾶ, Βανδάμαι, Κλερμόν, λάβετε μεθ' ὑμῶν χιλίους Γάλλους ἰπτεῖς καὶ ἀντεπεξέλθετε πρῶτοι κατὰ τῶν ἐχθρῶν. Τὸ κύριον σῶμα ἄς ἀποτελέσωσιν οἱ Φλαμανδοί, οἱ Πικαρδοί, οἱ Ρωμαῖοι καὶ οἱ ἰπτεῖς τῆς Βασιλίσσης. Τὴν σημαίαν ἄς φέρῃ Γουλλιέλμος ὁ Στενδάρος, τὴν δὲ ἀρχηγίαν ἄς ἔχωσιν ὁ ἐξάδελφος ἡμῶν Ροβέρτος τῆς Φλάνδρας, ὁ

κοντόσταυλος Γίλλης Λεβρόν και ὁ Βελτράμος τοῦ Βάλτς. Ἡμεῖς θὰ μείνωμεν ἐν τῇ ἐφεδρείᾳ μετὰ τῶν Προβηγκιανῶν, καὶ θὰ ἔχωμεν μεθ' ἡμῶν τὸν Γουίδον τοῦ Μομφόρτ, τὸν Γραρὺ καὶ ὕμᾶς, κόμη Γουέρμα, μετὰ τοῦ Γουέλφον τῆς Τοσκάνης. Τὸ σύνθημα εἶναι τὸ σύνθημα τῆς Γαλλίας: Μουζοῖά, ἰππόται! Ἀπέλθετε λοιπόν, τέκνα μου, καὶ κατακτήσετε βαρωνίας.

Ἦρξαντο νὰ κινῶνται, ὅτε ἐπὶ λευκοτάτης ἡμίονου ἐφάνη περιεστοιχισμένος ὑπὸ πολλῶν ἐπισκόπων ὁ Βαρθολομαῖος Πινιατέλλος, ἀρχιεπίσκοπος τῆς Κουσεντίας, φέρων τὰ πολυτιμότερα αὐτοῦ ἀρχιερατικὰ ἀμφια. Καὶ αὐτὴ ἡ ἡμίονος ἐκαλύπτετο ὑπὸ χρυσοῦφάντου μανδύου, ἐφ' οὗ ἦσαν κεντημένοι ἀργυροὶ λέβητες· χρυσοῦφαντον ἐπίσης καὶ δι' ἀργυρῶν λεβήτων κεντημένην στολὴν ἔφερον οἱ ὑπηρέται... καὶ ἀργυροὺς λέβητας ἔφερον ἐπὶ τῶν χρυσῶν αὐτῶν ράβδων οἱ ραβδούχοι. Τὸ ἔμβλημα τοῦτο ἦτο βεβαιῶς ἔνδοξον, διότι, καθ' ἃ διηγοῦνται τὰ παλαιὰ χρονικά, Δανδόλφος τις, κυβερνήτης μιᾶς τῶν γαλερῶν τοῦ βασιλέως Ρογήρου, ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, εἰς τοσοῦτο θράσος ἔφθασεν, ὥστε, εἰσδύσας εἰς τὰ μαγειρεῖα τοῦ αὐτοκράτορος Μανουήλ, ἤρπασε τρεῖς ἀργυροὺς λέβητας καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς ὡς οἰκογενειακὸν ἔμβλημα, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα Πινιατέλλος — διότι Πινιάττα λέγεται ἰταλιστὶ ὁ λέβης.

Καὶ ὅμως ἦτο κάπως γελοῖον τὸ ἔμβλημα ἐκεῖνο, καὶ ἡ μανία τοῦ ἀρχιεπισκόπου νὰ θέτῃ αὐτὸ πανταχοῦ, καθίστα αὐτὸ γελοϊότερον ἔτι.

Ἐν τούτοις, ὁ Πινιατέλλος, ἀφικόμενος ἐνώπιον τοῦ Καρόλου, ἠρώτησεν αὐτὸν σοβαρῶς ἂν εὐηρεστεῖτο ν' ἀναγνώσῃ τὰς βούλλας τῶν ἀφάσεων, ἃς εἶχον ἐκδώσῃ οἱ Πάπαι, Ἀλέξανδρος ΣΤ', Οὐρβανὸς Δ' καὶ Κλήμης Δ', ὑπὲρ τῶν μετασχόντων τῆς ἀγίας ἐκείνης σταυροφορίας.

Ὁ Κάρολος ἀπήντησεν ὅτι οὐδεμία ἦτο ἀνάγκη τούτου, διότι πάντες ἐγίνωσκον αὐτὰς ἐκ στήθους, ὅτι ἤρκει νὰ τοὺς εὐλογήσῃ καὶ αὐτοὶ θὰ ἔμενον ἠύχαριστοι μένοι.

Ὁ ἀρχιεπίσκοπος λαβὼν τὸ ράντιστρον, χωρὶς νὰ καταβῇ τῆς ἡμίονου, ἠγάσεν αὐτούς, εἶτα ἀπήγγειλε μετὰ σπουδῆς ἀπόσπασμα ὁμιλίας, ἐν ᾗ ὁ Μαρμφέδης ἐλέγετο υἱὸς τοῦ Ἀδάμ, ἀφωρισμένος, σπέρμα ἐχίδνης, ἀρειανός, ἀρναλδιστής, πρισκιλλιανός καὶ ἄθεος, συλλήβδην, οἱ δὲ Γάλλοι ἀπεναντίας ἀληθεῖς υἱοὶ τοῦ Ἰσραὴλ, καταγόμενοι κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν ἀπὸ τῆς φυλῆς τοῦ Ἰουδα... Εἶτα ἔψαλλε ψαλμὸν τινα τοῦ Δαυὶδ, κατάλληλον διὰ τὴν περίστασιν, καὶ ἀπέστειλεν αὐτούς νὰ σφαγῶσι φαιδρῶς ἐν τῷ πεδίῳ.

Τώρα οἱ θλιβεροὶ ἀρχίζουν ἤχοι.

Ἐνθεν καὶ ἔνθεν ἐξώρμησαν μετὰ λύσης κραυγάζοντες: Μουζοῖά καὶ Σοηβία, οἱ δύο στρατοὶ κατ' ἀλλήλων... Τὸ δια-

χωρίζον αὐτούς διάστημα ἐπληρώθη... ἡ σφαγὴ ἤρξατο.

Οἱ Γάλλοι, κατὰ τὴν διαταγὴν τοῦ στρατάρχου Μιρεποῦ, ἐφώρμησαν ἔχοντες τὸ μέτωπον αὐτῶν λίαν ἀνεπτυγμένον, διότι, ἰδόντες τοὺς Γερμανοὺς προχωροῦντας ἐν σχήματι τετραγώνου, ἤλπισαν νὰ περικυκλώσωσιν αὐτοὺς διὰ τῶν κεράτων, ὧν προΐσταντο οἱ ἀδελφοὶ Βανδάμαι.

Οἱ Γερμανοὶ ἰππεῖς, κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἐθεωροῦντο ὡς ἀήττητοι, — καὶ πράγματι τόσο ποικίλα εἶναι τὰ τοῦ κόσμου τούτου — ἀνίκανοι τότε, ἕνεκα ἐλλείψεως πειθαρχίας, πρὸς ἄμυναν, ἦσαν ἀκαταμάχητοι ἐν τῇ ἐφόδῳ.

Συμφώνως δὲ πρὸς τὴν διαταγὴν τοῦ βασιλέως, ἐπέπεσον κατὰ τοῦ κέντρου τῆς ἐχθρικής πρωτοπορείας μετὰ τόσης ὀρμῆς, ὥστε τὸ μὲν ἕνεκα τῆς ἐκτάκτου αὐτῶν ἀνδρείας, τὸ δὲ ἕνεκα τοῦ ἀβαθοῦς τοῦ γαλλικοῦ κέντρου, τοῦτο ἐφάνη κλονούμενον καὶ ἀραιούμενον... ἄχρις οὗ ἐπὶ τέλους διεσπάσθη.

[Ἔπεται συνέχεια].

ΠΑΝ. ΠΑΝΑΣ

JULES LERMINA

A. B.

[Συνέχεια]

B'

Ἡ φιλία, ἡ ἐνοῦσα τοὺς δύο τούτους ἀνδρας, ἀνῆρχετο εἰς πλεόν τῶν τεσσαράκοντα ἐτῶν· μόλις ἐπὶ βραχείας μόνον περιόδους εἶχον παύση βλέποντες ἀλλήλους καὶ οὐδὲν ποτε εἶχε χαλαρῶση τοὺς δεσμούς, οἵτινες συνέδεον τὸν ἕνα πρὸς τὸν ἄλλον.

Ὁ κ. Πολλὲ ἦτο πενήτηκοντα τριῶν ἐτῶν, ὁ δὲ κ. Βαροδάς πενήτηκοντα ἐπτὰ. Αἱ οἰκογένειαι τῶν κατώκουν τὸ παλαι ἐν τῇ ἐξοχῇ, πλησίον τῶν Παρισίων, δύο γειτονικὰς οἰκίας. Οἱ παῖδες εἶχον παίξῃ ὁμοῦ, ὁμοῦ δὲ πάλιν εἶχον ἐπανευρεθῆ ἐν τῷ σχολείῳ παρακολουθοῦντες ἀλλήλους κατὰ τὰς σπουδὰς· ὁ μὲν εἶχεν ἐκλέξῃ τὰ νομικά, ὁ δὲ τὴν ἰατρικὴν καὶ τὰ μαθηματικά. Εἶχον συναντηθῆ φοιτηταὶ καὶ ἐκεῖ εἶχεν ἐντελῶς ἐξαλειφθῆ ἡ διαφορὰ τῶν ἡλικιῶν, ἥτις ἐχώριζεν αὐτούς. Ὁ Πολλὲ εἶχε παρατείνῃ πως τὴν διάρκειαν τοῦ φοιτητικοῦ βίου, ἐν ᾗ ὁ Βαροδάς, ἐπιμελέστερος, ἐμβριθέστερος εἶχε μεταχειρισθῆ τὸν μέχρι τῶν ἐξετάσεων ἀπολύτως ἀναγκαῖον χρόνον, ὅπως λάβῃ τὸν διδακτορικὸν τίτλον. Ὁ δὲ Πολλὲ, προλύτης τῆς νομικῆς, εἶχεν ἀγοράσῃ τὸ γραφεῖον συμβολαιογράφου. Ἀμφότεροι ἦσαν πλούσιοι καὶ οὐδέποτε εἶχον ὑπάρξῃ μεταξὺ αὐτῶν αἱ μικραὶ ἐκεῖναι ἀφορμαὶ ὀχληρίας, αἱ τῶν ἀμοιβαίων δανείων δηλαδὴ. Ἀξιοσημείωτον δὲ ὅτι οὐδέτερος

αὐτῶν ἦτο φύσεως διαχυτικῆς. Ἡ φιλία τῶν ἔσχεν ἐπὶ πολὺν χρόνον χαρακτήρα σχεδὸν ἐπιφυλακτικόν. Ἐχαιρον συναντώμενοι καὶ διερχόμενοι ὁμοῦ τὰς ἐσπέρας τῶν· ἀλλὰ, ὡσεὶ διὰ τινος σιωπηρᾶς συνθήκης, οὐδέποτε ἀντήλλασσον ἐπὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ τῶν βίου οὐδεμίαν τῶν ἐκμυστηρεύσεων ἐκείνων, ὧν λίαν ἀπειδεῖς εἶνε συνήθως οἱ νέοι.

Ὁ χρόνος οὐδὲν ἄλλο σέβεται, λέγουσιν, εἰ μὴ ἐκεῖνο, εἰς οὗ τὴν οἰκοδόμησιν αὐτὸς συνετέλεσεν. Οὕτως ἐγένετο καὶ εἰς τὴν φιλίαν τῶν. Ἡμέραν τινά, οἱ δύο οὗτοι ἄνδρες, ψυχροὶ, κατὰ τὸ φαινόμενον, συνδιαλεχθέντες πλεόν ἢ ὅσον εἶχον ἐμπιστευθῆ πρὸς ἀλλήλους, παρετήρησαν ὅτι ἠγαπῶντο πλεόν ἢ ὡς ἀδελφοί, διότι ὁ εἰς εἶχεν ἐκλέξῃ τὸν ἕτερον ἀμοιβαίως.

Ὁ πρῶτος λαβὼν ἀνάγκην ὅπως τῷ παρασχεθῆ σπουδαία τις ὑπηρεσία, ἀπετάθη φυσικώτατα εἰς τὸν ἕτερον, χωρὶς κἂν νὰ διανοηθῆ ὅτι ἠδύνατο νὰ δοκιμασῇ, ἂν μὴ ἄρνησιν, τοῦλάχιστον δισταγμὸν.

Ἐπρόκειτο περὶ σοβαρωτάτης τινὸς ὑποθέσεως ἀφορώσης τὸν Πολλὲ καὶ δυναμένης νὰ διακινδυνεύσῃ τὴν θέσιν του.

Εἰς τῶν ὑπαλλήλων του εἶχεν ἐγκαταλίπη τὸ γραφεῖόν του, κατόπιν ἀρκοῦντως σημαντικῶν ὑπεξαίρεσεων· ἀλλ' ὅπερ ἦτο ἔτι ἐγκληματικώτερον, εἶχε παραλάβῃ μεθ' ἑαυτοῦ, ὅπως καταδολιευθῆ τοῦ προῖσταμένου, ἐνόχου μόνον ἕνεκα τῆς πρὸς αὐτὸν ὑπερβολικῆς ἐμπιστοσύνης, ἔγγραφα καὶ φακέλλους, μεγίστης σπουδαιότητος.

Ὁ συμβολαιογράφος ἐγνώριζέ πως τὸ μέρος, ἐν ᾗ αὐτὸς εὐρίσκετο.

Ἐπρόκειτο λοιπὸν ὅπως τὸν ἐπανεύρῃ καὶ ἄνευ θορύβου, ἄνευ σκανδάλου, τὸν καταπέσῃ εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἐγγράφων.

Ἦτο δὲ ἀδύνατον εἰς τὸν Πολλὲ ν' ἀφήσῃ τὸ γραφεῖόν του· ὅθεν ἐζήτησε παρὰ τοῦ Βαροδά ν' ἀναχωρήσῃ ἀντ' αὐτοῦ. Οὗτος δὲν ἔκαμεν οὐδεμίαν παρατήρησιν, ἔλαβε τὸ τραῖνον τῇ αὐτῇ ἐσπέρᾳ καὶ ἐπανῆλθε μετὰ τεσσαράκοντα ὀκτῶ ὥρας πληρέστατα ἐπιτυχῶν.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν δὲ ταύτην ὁ Βαροδάς, ὅστις εἶχεν ἐντελῶς παραιτήσῃ τὴν ἰατρικὴν, ὅπως ἀφοσιωθῆ ἐξ ὀλοκλήρου εἰς μελέτας χημικὰς, εἶχε συχνάκις ὁμιλήσῃ εἰς τὸν φίλον του περὶ νέων ἐρευνῶν, ἀπαιτουσῶν λεπτότητα καὶ ἐπιμονὴν ἐνδελεχῆ.

— Ἐ, λοιπόν; τὸν ἠρώτα ὁ Πολλὲ ὀλίγον χρόνον ὕστερον τοῦ συμβάντος τούτου, ποῦ εὐρίσκεται τὸ πείραμά σας ἐπὶ τῆς ὑδροποιήσεως τῶν ἀερίων;

Ὁ Βαροδάς ἐφάνη ἀμηχανῶν, ἐψέλλισε λέξεις τινὰς, καὶ τέλος ἐδέησε νὰ ὁμολογήσῃ, ὅτι εἶχε παραμελήσῃ ἐπὶ τινος ἡμέρας νὰ ἐξακολουθήσῃ μετὰ τῆς ἀναγκαίας φροντίδος τὸ κρίσιμον αὐτὸ πείραμα, ὅτι εἶχεν ἀναγκασθῆ νὰ ἀρχίσῃ αὐθις ἐξ ἀρχῆς πᾶσαν τὴν ἐργασίαν καὶ ἕνεκεν τούτου εἶχεν ἐπέλθῃ βραδύτης ἐνὸς τοῦλάχιστον ἔτους.

Ὁ Πολλὲ ἐνόησεν ὁ ἐπιστήμων τῷ

είχε θυσιάση, χωρίς να εκφέρει λέξιν μομφής, τὴν πραγματοποιήσιν ἐνός τῶν προσφιλεστέρων οὐνείρων του. Τὸ ταξιδιον τῶν δύο ἡμερῶν εἶχε ματαιώσῃ τὰ πάντα.

— Ἐ λοιπόν! δὲν ἠθέλητε κάμη τὸ αὐτὸ εὐρισκόμενος εἰς τὴν θέσιν μου; ἠρώτησεν ὁ χημικός.

— Βεβαίως, ἀπήντησεν ὁ ἕτερος.

Τριακοντούτης ὁ Πολλὲ ἐνυμφεύθη. Ὁ δὲ Βαροδᾶς ὑπῆρξεν ὁ πρῶτός του μάρτυς, ἀλλ' ἔμεινεν ὁ ἐπιστήμιος φίλος τοῦ συζύγου, χωρίς νὰ στέρξῃ ὅπως λάβῃ τὴν αὐτὴν θέσιν ἐν τῷ οἰκιακῷ βίῳ αὐτοῦ.

Ἄν καὶ ἤθελεν ἀπονεῖμῃ εἰς τὴν σύζυγον καὶ τὸ τέκνον τοῦ Πολλέ τὴν ἀγάπην, τὴν ὁποίαν ἀφιέρου εἰς αὐτὸν, καὶ ἦτο ἰκανὸς νὰ ἐνδειξῇ πᾶσαν προθυμίαν ὑπὲρ αὐτῶν, ἀπεποιήθη, παρὰ πάσας τὰς ἐπιμόνους παρακλήσεις, νὰ γείνη, ὡς συνήθως λέγουσιν, οἰκογενειακὸς φίλος.

— Ἄλλὰ δὲν νυμφεύεσθε λοιπόν; ἠρώτα ὁ Πολλὲ τὸν Βαροδᾶ.

Οὗτος δὲ τῷ ὁμολόγησε τότε ὅτι εἶχε ἀγκυπησῇ μέχρι λατρείας νεάνιδά τινα ἦτις, ὡς ἐνόμιζε, τῷ ἀνταπέδιδε τὰ ἴσα, ἀλλ' ἦν οἱ γονεὺς τῆς εἶχον ἀναγκάσῃ εἰς ἄλλον γάμον. Ὅσον δ' ἀφορᾷ αὐτὸν, ἦτο νῦν ἀπορρατισμένος νὰ μείνῃ ἄγαμος.

Μετὰ δύο ἢ τρία ἔτη ὁ Πολλὲ ἐπέμεινεν ἐκ νέου. Ἄλλὰ τὴν φορὰν ταύτην ὁ Βαροδᾶς ἀπήντησεν ἔτι κατηγορηματικώτερον.

Ἦτο καθήκον του νὰ μὴ νυμφευθῇ. Τί ἄρα ἐσήμαινεν ἡ αἰνιγματώδης αὐτῆ φράσις; Ἐζήτησε δὲ παρὰ τοῦ φίλου του νὰ μὴ ἐπιμένῃ ἐν τούτῳ.

Οὗτος δ' εἶχεν ἀπὸ τινος ἐξακριβώσῃ ἐν αὐτῷ μελαγχολίαν, πάντοτε ἐπιτεινομένην.

Ἐνόησεν ὅτι ἐνερώλευεν ἐν τῇ καρδίᾳ του θλίψις λίαν πρόσφατος ἔτι, ὥστε νὰ μὴ ἐπιτρέπηται νὰ ἐγγίσῃ τις τὴν πληγὴν, καὶ ὅτι ἡ ἀληθὴς ἀγάπη ἀπαιτεῖ τὴν διακρίσιν.

Ἐν τούτοις ὁ Βαροδᾶς βραδύτερον ὠμίλησε πρῶτος. Ἐνεχειρίσεν εἰς τὸν φίλον του φάκελλον ἐσπραγισμένον λέγων αὐτῷ:

— Δὲν σὰς ζητῶ ὄρκον. Δὲν θ' ἀνοιξέτε τὸν φάκελλον τοῦτον εἰμὴ ἂν ἀποθάνω πρὸ ὑμῶν καὶ θὰ συμμορφωθῆτε ἀκριβῶς πρὸς τὰς ὁδηγίας μου.

Ὁ Πολλὲ τῷ εἶχε σφιγξῇ τὴν χεῖρα. Ἦτο πρᾶγμα ὑπεσχημένον. Δὲν εἶχε πλέον γείνη λόγος περὶ αὐτοῦ.

Ὁ φάκελλος εὐρίσκετο εἰς μέρος ἀσφαλὲς καὶ ἐν περιπτώσει θανάτου τοῦ Πολλέ ἤθελεν ἐπανέλθῃ ἀνευ δυσκολίας εἰς τὰς χεῖρας τοῦ κυρίου του.

Ὁ Βαροδᾶς εἶχεν ἀφοσιωθῇ εἰς τὴν ἐργασίαν μετὰ πλείονος ἔτι ζήσεως.

Ἄγνωστος ὑπὸ τοῦ πλήθους εἶχεν ἀποκτήσῃ δικαίαν ὑπόληψιν μεταξὺ τῶν βιομηχάνων, εἰς οὓς αἱ χημικαὶ ἀνακαλύψεις του εἶχον παράσχη ἀληθεῖς ὑπηρεσίας.

Εἶχε μείνῃ ὅμως μετριόφρων, ἡγάπα τὴν ἀσημότητα καὶ διήρχετο τὸν βίον πάντοτε ὡν ὀλίγον κατηφής.

Εἶχε τὸ μυστικὸν τῆς λύπης καὶ τῆς θλίψεως του.

Ὅτε ἡ φρικώδης καταστροφὴ τοῦ Κουρσέλ εἶχε κατασπαράξῃ τὸν βίον τοῦ Πολλέ, ἀποσπῶσα καθάπαξ ἀπ' αὐτοῦ, διὰ τερατώδους ἐκτροπῆς τῆς Εἰμαρμένης, πᾶν ὅ,τι συνίστα τὴν ζωὴν του, τὰς ἐλπίδας του, τὸ μέλλον—τὴν σύζυγον καὶ τὸ τέκνον του,— ὁ Βαροδᾶς εἶχεν ἔλθῃ πρὸς αὐτόν, ἐγκαταλείπων τὰ πάντα· εἶχε δεχθῇ εἰς τὰς ἀγκάλας του τὸν τραυματίαν ἐκείνον, ὅστις ἐκάλει τὸν θάνατον, κλαίων μετ' αὐτοῦ, καὶ συμφῶνως πρὸς τὴν ἀληθῆ φιλίαν μὴ ζητῶν νὰ τὸν παρηγορήσῃ προῶτως.

Ἡ κρίσις ὑπῆρξ' μακρὰ καὶ φρικώδως ὀδυνηρά· ἀλλ' ἡ ἀγάπη ὑπομονητικὴ, ἀκαταπόνητος εἶχεν ὑπερισχύσῃ ταύτης. Δὲν εἶχεν ἀπολειφθῇ εἰς τὸν ἀπηλιπισμένον εἰ μὴ κόρος τις τοῦ ζῆν, ἐνεκὲν τοῦ ἀδυνατοῦ τῆς ἀνανεώσεως τῆς ζωῆς.

Ὁ Βαροδᾶς ἐν τούτοις εἶχεν ἀποκοιμίσῃ τὰς ἐξάψεις αὐτοῦ ἐν τῇ μονοτονίᾳ τῶν κανονικῶν ἐνασχολήσεων, καὶ αὐτὸς εἶχε παράσχη εἰς τὸ σεσαλευμένον πνεῦμά του τὴν τροφὴν τῶν μελετῶν τοῦ παρελθόντος, καταλλήλων ὅπως καλύψωσι τὸ παρόν, καὶ ἡ σχετικὴ εὐτυχία, ἧς ἀπῆλαυνεν ὁ ἀρχαῖος συμβολαιογράφος, ἦτο ἔργον αὐτοῦ.

Ὁ βίος εἶχεν ἀναλάβῃ τὴν ἡρεμον αὐτοῦ πορείαν, διευθυνομένην ὑπὸ τῆς κανονικότητος τῶν ἔξεων.

— Εἶσθε μέγας ἰατρός, τῷ ἔλεγεν ἐνίοτε ὁ Πολλὲ ἐννοῶν τοῦτο.

Ἄπαξ δὲ μόνον εἶχεν ἀπαντήσῃ ὁ Βαροδᾶς:

— Μέγας ἰατρός, ὅστις δὲν γνωρίζει νὰ θεραπεύσῃ ἑαυτόν.

Ἄλλ' οὐδὲν ἕτερον εἶχε προσθέσῃ.

Καὶ ἰδοὺ ὁ ἄνθρωπος, ὅστις σήμερον ἤθελεν εὐρεθῇ ἐνεχόμενος εἰς φρικώδη δολοφονίαν!

Τέλος ὁ Πολλὲ ἤθελε δυνθῆ νῦν ν' ἀνταποδώσῃ τὰς ὀφειλομένας εὐεργεσίας, ἔμελλε ν' ἀφοσιωθῇ καὶ αὐτὸς ὅπως περασπίσῃ, ὅπως σώσῃ τὸν φίλον του.

Ἦτο βέβαιος ὅτι ἐν τῇ ἀπαισίᾳ ταύτῃ περιπετεῖα ὁ Βαροδᾶς ἤλπικεν εἰς αὐτόν, ὅτι τὸν περιέμενεν.

Ἄλλ' εἶχεν ὁμολογήσῃ!... Ἀῆροι τῶν ἐφημερίδων, εἰς οὓς δὲν ἔπρεπε ν' ἀποδώσῃ τις μὴδὲ τὴν ἐλαχίστην σπουδαιότητα.

Τὴν ἐβδόμην λοιπὸν τῆς ἐσπέρας, ἐν τῷ μέσῳ τῶν νιφάδων τῆς χιόνος, ἦν ὤθει ἄνεμος ψυχρὸς τοῦ Δεκεμβρίου, ὁ ἀρχαῖος συμβολαιογράφος εὐρίσκετο ἐν τῇ μεγάλῃ ὁδῷ τοῦ Πασσύ, ἀνυπόμονος νὰ ὑπάγῃ... ποῦ; δὲν ἤξευρεν ἀκόμη.

Τὰ λεωφορεῖα εἶχον σταματήσῃ. Οὐδεμία ἀμαξά συγκάτενευε νὰ προχωρήσῃ.

Ὁ Πολλὲ ἀποφασιστικῶς ἤρχισε νὰ βαδίζῃ σκεπτόμενος.

Πόθεν ν' ἀρχίσῃ; Μὴ τὴν ἀλήθειαν, τὸ πρᾶγμα ἦτο ἀπλοῦστατον.

Ἡ κυρία Γρανσὸν εἶχε προφέρειν αὐτῇ διὰ τοῦ ἐνστίκτου τῆς τὴν πρώτην λέξιν τῆς καταστάσεως τῶν πραγμάτων Βα-

ροδᾶς! τὸ ὄνομα, καίτοι δὲν ἦτο κοινόν, ἠδύνατο νὰ φέρηται ὑπὸ ἄλλου τινός προσώπου.

Καθηγητὴς τῆς χημείας; ἡ τύχη δυνάτον νὰ εἶχε κάμη καὶ ἄλλους τοιούτους!

Ἐ λοιπόν! ἔπρεπε νὰ πορευθῇ πρῶτον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Βαροδᾶ.

Ἐκεῖ θὰ ἐμάνθανεν ἀμέσως περὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως. Κατῴκει ἐν ὁδῷ Δουαί, καὶ ἡ Βιομηχανικὴ Σχολή, εἰς ἣν παρέδιδεν, εὐρίσκετο ἐν τῇ ὁδῷ Ρώμης.

Ἄν δὲν ὑπῆρχον πληροφορίαι ἐν τῇ κατοικίᾳ του, ὁ Πολλὲ ἤθελε πορευθῇ εἰς τὴν Σχολήν. Οὕτω τὸ σχέδιον εἶχε χαραχθῆ καλῶς.

Δὲν εἶχε πλέον τὴν εὐρωστίαν τῆς πρώτης νεότητος· εἶχε καταστῆ καὶ ὀλίγον εὐσαρκος, ἡ ἀναπνοὴ ἦτο βραδεία, αἱ δὲ κνήμαι εἶχον ἀποβάλλῃ τὴν ἐξιν τῆς ὀδοπορίας, μετὰ τῆς παγερᾶς ἐκείνης ἐπὶ τοῦ προσώπου μαστιγώσεως καὶ τῆς ὑπὸ τοὺς πόδας ὀλισθήσεως.

Δὲν ἤσθάνετο ὅμως τίποτε, ἀλλ' ἐπορεύετο ἀνυπόμονος νὰ φθάσῃ.

Πανταχοῦ ἔλλειψις ἀμαξῶν. Ἡ πόλις ἐξαίφνης εἶχεν ἐρημωθῇ. Τὰ ὀλίγα ὀχήματα, ἅτινα ἐπέστρεφον εἰς τὸ κατάλυμα, διήρχοντο σιγῆλὰ ὡς σκιαί.

Ὁ Πολλὲ ἔσφιγγε τὸν ἐπενδύτην του περὶ ἑαυτόν, θωρακίζόμενος καὶ κατὰ τοῦ ψύχους καὶ κατὰ τῆς λυπηρᾶς ἐντυπώσεως, ἦτις προήρχετο εἰς αὐτόν ἐκ τῶν σκυθρωπῶν πραγμάτων.

Οὕτως ἔφθασεν εἰς τὴν ὁδὸν Δουαί κατεψυγμένος καὶ ὅμως πυρέσσων.

Ἐγνώριζε καλῶς τὴν οἰκίαν τοῦ φίλου του, ἂν καὶ λίαν σπανίως εἶχεν ἐπισκεφθῇ αὐτόν.

Ἐνίοτε μόνον, κατὰ ρητὴν ἀπαίτησιν, ἐγκατέλειπε τὴν ἐρημίαν του, ἵνα παραστῇ εἰς περιέργου πείραμα, ἀποκαλύπτων πρὸς ὁδόν, ἐν βῆμα πρὸς τὰ ἐμπρὸς ἐν τῇ ἀπεράντῳ ταύτῃ ὁδῷ, ἐν ἧ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ παρόντος αἰῶνος, οὕτως εὐθαρσῶς εἰσῆλθεν ἡ ἐπιστήμη.

Ἡ κατοικία εὐρίσκετο ἐν τῷ ἰσογαίῳ μεγάλης οἰκίας, καὶ εἶχεν ἐκλεχθῇ ὑπὸ τοῦ ἐργάτου τῆς ἐπιστήμης, διότι συνώρευεν ὀπισθεν μὲ ἡρειπωμένην μικρὰν οἰκίαν, ἣν εἶχεν ἐνοικιάσει καὶ μεταβάλει εἰς χημικὸν ἐργαστήριον.

Ἦτο εἰς τὸν ἀριθμὸν 47.

Ἐκπληκτος ὁ ἀρχαῖος συμβολαιογράφος εἶδε δύο ἀμάξας πρὸ τῆς αὐλείου θύρας, ἦτις ἦτο κεκλεισμένη. Ἐμπροσθεν δ' ἵστατο κλητὴρ, ἐρημητικῶς ἀπὸ τῆς κεφαλῆς κεκαλυμμένος, ἀκίνητος.

Ὁ Πολλὲ ἐπροχώρησεν εὐτόλμως.

— Τί ζητεῖτε; εἶπεν ὁ ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος φράσων τὴν θύραν.

— Νὰ εἰσέλθω εἰς τὴν οἰκίαν ταύτην.

— Διὰ νὰ κάμετε τί;

— Νὰ ἐπισκεφθῶ ἕνα φίλον μου.

— Ὅστις ὀνομάζεται;...

Ὁ Πολλὲ δὲν ἦτο ἐκ τῶν ἀνεχομένων πολλὰ, καὶ τοῦ ἤλθεν εἰς τὰ χεῖλη νὰ εἴπῃ:

— Δὲν εἶνε ἴδική σου δουλειὰ νὰ μάθης!

Ἄλλ' ἐκρατήθη ἐγκαίρως.

— Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ εἰσέλθῃ τις ;

— Ὅχι. Πρέπει νὰ εἴπητε τί θέλετε.

— Ἐ! λοιπόν! ἄς τελειόνομεν. Εἶμαι ὁ φίλος ἐνοικιαστοῦ, κατοικοῦντος ἐκεῖ, εἰς τὸ ἰσόγειον. Θὰ εἶναι δὲ ἐδῶ, ἀφοῦ βλέπω φῶς...

— Ἄ! εἶνε αὐτός... Εἰπέτε μου, παρακαλῶ, τὸ ὄνομά του, διὰ νὰ ἴδω...

— Ἀφοῦ εἶνε ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ γείνη τοῦτο... πηγαίνω εἰς τοῦ κυρίου Ἀνδρέα Βαροδά.

Εἶχε προσθήσῃ τὸ προώνυμιον, ὡς ἵνα ἐξαλειψῇ διὰ μιᾶς ὑποψίας δυναμένης νὰ γεννηθῶσιν ἐξ ὁμωνυμίας τινός.

— Καλά, εἶπεν ὁ ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος. Τότε εἰσέλθετε... εἰσέρχομαι μεθ' ὁμῶν.

Ὁ Πολλὲ μετὰ κόπου κατώρθωσε νὰ καταστείλῃ φρίκην καταλαμβάνουσαν τὸ σῶμά του. Περ' ὅλην τὴν αἰσιοδοξίαν τοῦ ἡσθάνετο ὅτι ἡ χεὶρ τῆς ἀστυνομίας εὐρίσκειτο ἐπὶ τῆς οἰκίας ταύτης.

Ὁ ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος ὤθησε τὴν θύραν, εἶτα δὲ, ταπεινῶς ὑποχωρῶν, τὸν προσεκάλεσε νὰ διέλθῃ πρὸ αὐτοῦ.

Τὸν ἠκολούθησε, καὶ διευθυνόμενος πρὸς τὸ ἰσόγειον ἠνέφξε τὴν ἐσωτερικὴν θύραν προφέρων τὰς λέξεις ταύτας :

— Ἰδοὺ εἰς κύριος, ὅστις ἔρχεται νὰ ἴδῃ τὸν κύριον Βαροδά.

Ἀφῆνς ὁ Πολλὲ εὐρέθη ἐν μέσῳ ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων ἐν στολῇ, καὶ ἄλλων προσώπων φερόντων πολιτικὴν ἐνδυμασίαν. Αυτόματως πῶς δ' ἐξήγαγε τὸν πῖλόν του.

ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του, ὡς δημοσίου λειτουργοῦ, διετῆρει τὸ σέβας πρὸς πᾶν ὅ,τι, ἐκ τοῦ πλησίον ἢ καὶ μακρὰν, εἶχε σχέσιν πρὸς τὴν νόμιμον ἀρχήν.

— Ὑμεῖς ζητεῖτε τὸν κύριον Βαροδά ; ἠρώτησεν ἀρκετὰ ἀποτόμως νέος τις, ἔχων τὰς παρειὰς ἰσχνάς, ὡσεὶ λεπίδας μαχαιρίου.

— Μάλιστα, κύριε ἐγώ...

— Εὐχρεστήθητε νὰ μοὶ εἴπητε τὸ ὄνομά σας...

Αἱ λέξεις αὗται εἶχον προφερθῆ εὐγενέστερον.

Ὁ Πολλὲ εἶχεν ἀναλάβει τὸ συμβολαιογραφικὸν του ὄφος.

Ἀληθῶς ὁμοῦς ὁ Πολλὲ ἔτρεμεν. Ἄλλ' ἔμενεν ἡσυχος. Τοιοῦτον τὸ ὑψηλὸν θάρρος.

Ἐξήγαγε τὸ ἐπισκεπτῆριόν του καὶ τὸ ἐνεχείρισεν εἰς τὸν νέον, ὅστις ἦτο ὁ γραμματεὺς τοῦ ἀστυνόμου τοῦ τμήματος ἐκείνου, καὶ ὅστις, ρίψας τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπ' αὐτοῦ, τῷ εἶπεν :

— Εὐαρεστήθητε νὰ περιμείνητε μίαν στιγμὴν, κύριε. Θὰ ἐγχειρίσω τὸ ἐπισκεπτῆριόν σας εἰς τὸν κύριον ἀνακριτὴν.

Τὴν φορὰν ταύτην ὁ δυστυχὴς κατελήφθη πραγματικῶς ὑπὸ φρίκης.

Εἰς τὸν ἀνακριτὴν !

Τὰ πάντα λοιπὸν ἦσαν ἀληθῆ... Ὁ Βαροδάς του, ὁ φίλος του, ἦτο ἐκεῖνος, ὅστις εὐρίσκειτο εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς δικαιοσύνης διὰ πρᾶξιν δυναμένην νὰ ἐπισύρῃ θανατικὴν ποινὴν.

Ἄλλὰ, καθόσον ὁ κίνδυνος ἐξεδηλοῦτο βεβαίωτος, ὁ Πολλὲ ἀνελάμβανε τὴν ψυχραιμίαν του.

Ὁ Βαροδάς διέτρεχε κίνδυνον σοβαρὸν. Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ τὸν ὑπερασπίσῃ. Δὲν ἤθελεν ἐνδῶσει ἀπέναντι οὐδενός. Ἄλλως τε, δὲν ἤρκει μία μόνη λέξις, ὅπως ἀνατρέψῃ ὀλόκληρον τὸ οἰκοδόμημα τῆς κατηγορίας ;

Παρητῆρει περὶ ἐαυτὸν, ἐξετάζων τὰς ἀπαθεῖς ἐκείνας μορφάς, ἀλλ' ἀνθιστάμενος εἰς τὴν σφοδρὰν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ ἐρωτήσῃ. Ἄλλως τε, πρὸς τί, ἀφοῦ μετὰ μίαν στιγμὴν ἐμελλε νὰ γνωρίσῃ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν ;

Παρήλθον λεπτά τινα, κατὰ τὰ ὅποια, μετ' ἐλαφροῦ κυρτώματος τῆς ὀσφύος, ὁ Πολλὲ ἐνίσχυε συγχρόνως τὴν τε φύσιν καὶ τὴν θέλησιν αὐτοῦ.

Θύρα τις ἠνεφχθη.

Ὁ γραμματεὺς ἐνεφανίσθη ἐκ νέου καὶ τῷ ἔκαμε σημεῖον νὰ προχωρήσῃ.

Ἐπήκουσε καὶ εὐρέθη ἐν δωματίῳ χρησιμεύοντι ὡς ἐστιατόριον, καὶ ὅπερ ἐγνώριζε καλῶς. Ἐμπροσθεν τραπέζης καθήμενος ἔγραφεν ἀνθρωπῶς τις.

Ἄλλος δέ, λευκὴν τὴν κόμην ἔχων, εὐπρεπῆς, φέρων τὸ παράσημον τῆς Λεγεῶνος τῆς τιμῆς, ἵστατο ὄρθιος ὁμιλῶν.

— Νὰ προσκαλέσετε διὰ τὴν τρίτην τὰ πρόσωπα, τὰ ὅποια δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἴδω σήμερον. Ἐχετε τὰ ὀνόματα ;

Ὁ γραφεὺς ψελλίζων ἀνέγνωσεν ἐπὶ τινος φύλλου :

— Ὁ κύριος Μαρσιὸλ Κομπῶ, κύριος Ἀδριανὸς Βερνιέ, κύριος Κάρολος Λαταίρ.

— Μάλιστα.

Ὁ Πολλὲ ἔμεινεν ἀκίνητος περιμένων.

Ὁ γραφεὺς εἶπε :

— Κύριε δικαστά, ἰδοὺ τὸ πρόσωπον... Καὶ τῷ ἔτεινε τὸ ἐπισκεπτῆριον, ὅπερ ὁ δικαστὴς ἔλαβε καὶ παρετήρησεν.

Εἶτα δὲ στρεφόμενος πρὸς τὸν Πολλέ :

— Ὑμεῖς, κύριε, ἔρχεσθε νὰ ἐπισκεφθῆτε τὸν κύριον Βαροδά ;

— Ἐγώ.

— Τὸν γνωρίζετε ;

— Πολύ. Πρὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν...

— Ἄ! καὶ τί τὸν θέλετε ;

— Κύριε, ἡ ἰδιότης μου, ὡς ἐλάβετε

γνωσὶν διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ ἐπισκεπτῆριου μου, σὰς εἶνε μία ἐγγύσις ὑπὲρ τῆς εἰλικρινείας μου. Ἀνέγνων ἀπόψε μάλιστα, ἐν τινι ἐφημερίδι, τὴν καταπληκτικὴν εἰδησιν τῆς συλλήψεως τοῦ φίλου μου κ. Βαροδά... Ἐνόμισα, καὶ νομίζω

ἀκόμη, ὅτι συμβαίνει ἐνταῦθα φοβερὰ παρηνόησις. Ὑπέθετον μάλιστα ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ἄλλου τινός προσώπου, φερόντος τὸ αὐτὸ ὄνομα, καὶ ἦλθον νὰ βεβαιωθῶ περὶ τοῦ πράγματος. Ἐξ ὅσων βλέπω ἤδη, ἐννοῶ ὅτι ἡ πληροφορία ἦτο ἀκριβὴς καὶ ὅτι ὁ φίλος μου εἶνε ἀντικείμενον σοβαρῶν ὑποψιῶν. Χαίρω δὲ τοσούτῳ μᾶλλον ὅτι ἔκαμα τὸ διάθεμα τοῦτο, καθόσον, ἂν τὸ ἐπιτρέπετε, θὰ σὰς ἀποδείξω διὰ μιᾶς μόνης λέξεως ὅτι ἡ κατηγορία καταρρέει ἀφ' ἐαυτῆς...

[Ἐπιτετα συνέχεια].

ΕΞΕΛΟΘΗ, ΕΞΕΛΟΘΗ, ΕΞΕΛΟΘΗ
ΠΛΟΥΣΙΟΝ
ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΩΤΑΤΟΝ, ΚΟΜΨΟΝ, ΕΥΘΗΜΟΝ, ΧΑΡΙΤΩΜΕΝΟΝ
ΩΣ ΠΑΝΤΟΤΕ
Κ. Φ. ΣΚΟΚΟΥ
ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ
ΤΟΥ 1891 ΕΤΟΥΣ
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ
ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΚΑΙ ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ
(Ε Τ Ο Σ Γ)

Σύγκειται ἐκ 450 πυκνῶν σελίδων, καλλιτεχνικωτάτων, εἰς ἀεικονίζεται ἐν σμικρῇ ἢ φιλολογικῇ καὶ κοινωνικῇ φωτογενεῖα τοῦ ἔτους. — Κοσμεῖται δι' 60 λαμπρῶν εἰκόνων φωτοτυπικῶν, ἐπιτήρης κατασκευασθένων ἐν Λειψίᾳ καὶ Παρισίοις. — Περιέχει ὑπὲρ τὰ 100 ἀρθὰ καὶ διατριβάς, ἀριστῆς ἐκλογῆς, ἤτοι : διηγήματα, ἠθογραφίας, ποιήσεις, ἱστορικὰ καὶ ἐπιστημονικὰ διατριβάς, καλλιτεχνικὰς μελέτας, δράματα, διαλογὰς, χαρακτῆρας, κοινωνικὰς σελίδας ἐκ τοῦ συγχρόνου βίου, φιλολογικὰ παίγνια, λεπτὰς καὶ φαιδρὰς σατύρας ἐπικαιροῦς, ἐπιγράμματα, σκαλαθῦρα, γλωσσικά, βιογραφικὰ σημεῖωσις, ἀνέκδοτα, γελιογραφικὰ παραστάσεις, κλπ. κλπ. — Συνορᾶται ὑπὲρ τοῦ 80, πάντες σχεδὸν οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς ἐν Ἑλλάδι συγχρόνου λογοτεχνίας. — Περιέχει δ' ἐπὶ πλέον καὶ

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΗΝ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΝ τοῦ 1891 ἢτοι λαμπρὰς προσωπογραφίας καὶ βιογραφίας σχετικὰς τῶν διαπρεπεστέρων ἐν τῇ πολιτείᾳ, τῇ ἐπιστῇ καὶ τοῖς γράμμασι συγχρόνων ἐλλήνων.

Εἰς τὸ Ἡμερολόγιον τοῦ κ. Σκόκου συγκεντρῶνται ὅλη ἡ χάρις καὶ ἡ σπινθηρίζουσα εὐφυῖα τῆς συγχρόνου φιλολογικῆς παραγωγῆς. Οἱ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ Ἕλληνας, διερχόμενοι τὰς 450 χαριεστάτας σελίδας τοῦ «Ἡμερολογίου» τοῦ κ. Σκόκου, ἀνευρίσκουσιν ἐν σμικρῇ τὴν φιλολογικὴν καὶ κοινωνικὴν φυσιογνωμίαν τοῦ ἔτους.

ΤΙΜΑΤΑΙ

Διὰ τοῦ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ :

Χαρτόδετον φρ. 4. — Χρυσόδετον φρ. 8.

Διὰ τὰς ἐπαρχίας :

Χαρτόδετον φρ. 5,80. — Χρυσόδετον φρ. 4,80

Ἡ Διευθύνσις τῶν Ἐκλεκτῶν Μυθιστορημάτων χάριν τῶν ἀπανταχοῦ ἀναγνωστῶν τῆς ἀναδέχεται νὰ ἀποστείλλῃ ἀσφαλῶς καὶ ταχέως τὸ Ἡμερολόγιον τοῦ κ. Σκόκου, εἰς πάντα ἐμβάζοντα πρὸς αὐτὴν τὸ ἀντίτιμον.

ΚΟΜΨΟΤΑΤΟΙ

ΚΑΙ

ΕΥΘΗΝΟΤΑΤΟΙ

ΗΜΕΡΟΔΕΙΚΤΑΙ

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ

Εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον τῆς «ΚΟΡΙΝΘΗΣ»

Ὁδὸς Πρωαστείου ἀρ. 10.